

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2025. szeptember 25-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermejköltségi Központ és Szolgálat - 2024. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá a Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Mellékletek: 1. Beszámoló

Előterjesztő:	Dr. Vass Péter polgármester	
Az előterjesztést készítette:	Hábián Bálint aljegyző Batáné Györffy Anikó intézményvezető	
Előadó:	Dr. Vass Péter polgármester	
Tárgyalja:	Településrészi önkormányzatok	-
	Települési Nemzetiségi Önkormányzatok	-
	Gazdasági, Pénzügyi, Városfejlesztési és Turisztikai Bizottság	2025.09.23. 13.45 óra
	Jogi és Ügyrendi Bizottság	2025.09.23. 14.30 óra
	Kulturális, Ifjúsági, Civil, Sport, Oktatási és Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága	-
	Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság	2025.09.24. 15.00 óra
Véleményezésre megkapta:	Dr. Vass Péter polgármester	
	Varga Zoltán alpolgármester	
	Dr. Weszner Veronika jegyző	
	Hábián Bálint aljegyző	
Rendelet/határozat elfogadása:	Egyszerű többség	
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	Dr. Serbakov Márton Tibor jogi előadó	
Törvényességi észrevétel:	Dr. Weszner Veronika jegyző	Nincs/az alábbi:
Előzmény/korábbi döntés:	-	
Terjedelem:	52 oldal	

ELŐTERJESZTÉS

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete
2025. szeptember 25-i rendes ülésére

Tárgy: Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat - 2024. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakra vonatkozó - tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról

Előterjesztő: Dr. Vass Péter polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat a 7900 Szigetvár, József Attila u. 69. szám alatti telephelyen működik. Szervezetileg a Központhoz tartozik az IFI klub elnevezésű közösségi tér, a 7900 Szigetvár, Dózsa Gy. út 5/A szám alatt. Jogszabályi kötelezettség alapján a Központ biztosítja a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatását, illetve egyéb speciális szolgáltatásokat, melyek közvetlenül a Központ épületében valósulnak meg.

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat jogszabályban meghatározott illetékességi területe a Szigetvári járás. A Szolgálat ellátási területe Szigetvár város és a várossal feladat ellátási megállapodást kötött közös önkormányzati hivatalok területe. Ez a feladatellátás integrált, vagyis a családsegítés és a gyermekjóléti alapellátás keretébe tartozó feladatokat látják el, és bizonyos speciális szolgáltatásokat, tanácsadásokat szükséges biztosítaniuk.

Az előző évek gyakorlata alapján, a 2025. II. félévi Munkatervnek megfelelően a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat intézményvezetője, Batáné Györffy Anikó elkészítette a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2024. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolót (a továbbiakban: Beszámoló), mely dokumentum jelen előterjesztés 1. mellékletét képezi.

Szigetvár Város Önkormányzat 2015. november 26. napján Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival kötött Feladat-ellátási szerződést, - ezen Önkormányzatok Közös Önkormányzati Hivatalaihoz tartozó önkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően - arra vonatkozóan, hogy az Önkormányzat 2016. január 1. napjától a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64.§-ában és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39.§ - 40.§-ában foglaltak alapján a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást biztosítja a jelen szerződés aláírása időpontjában családgondozói státuszban dolgozók közalkalmazotti továbbfoglalkoztatásával.

A Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatalhoz 2025. január 01. napjától csatlakozott Endrőc, Szörény és Várad település.

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete 14/2025. (I.30.) határozatával, a 2025. január 30-i ülésén arról döntött, hogy Endrőc, Szörény és Várad településekre kiterjedően is Dencsháza Községi Önkormányzattal a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás tárgyában 2024. október 24. napján kötött Feladat-ellátási szerződést hatályában fent kívánja tartani.

A 2024. szeptember 26. napján tartott Képviselő-testületi ülésen hozott döntés alapján meghosszabbított feladat-ellátási szerződések 2025. december 31. napjáig hatályosak.

A feladat-ellátási szerződés 8. pontja értelmében:

„A jelen megállapodást a szerződő felek 2025. január 1. napjától kezdődő hatállyal 2025. december 31. napjáig terjedő időtartamra kötik meg azzal, hogy a megállapodás meghosszabbításáról - a feladatellátó önkormányzat polgármestere által tárgyév november 10. napjáig megküldött írásbeli tájékoztató értékelése alapján - 2025. november 30. napjáig döntést hoznak. A 2025. november 30-i határidőtől

abban az esetben lehet eltérni, ha a következő évi költségvetési törvény későbbi időpontban kerül elfogadásra.”

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat intézményvezetője, Batáné Győrffy Anikó tájékoztatta az Önkormányzatot, hogy a településekkel a Központ kapcsolata továbbra is jó, a feladat-ellátás megfelelően működik, módosítás, esetleges egyeztetés nem indokolt, a feladatellátási szerződések 2026. évre való meghosszabbításának nincs semmi akadálya.

Javaslom, hogy a beszámoló megismerésével egyidejűleg döntsünk arról, hogy a Feladat-ellátási szerződéseket újabb egy évre, azaz 2026. december 31. napjáig meghosszabbítjuk.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a határozati javaslatot fogadja el!

Határozati javaslat:

Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az „Előterjesztés a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2024. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolóról, továbbá Feladat-ellátási szerződések hosszabbításáról” tárgyú napirendi pontot, és az alábbi határozatot hozta:

1. Szigetvár Város Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2024. szeptember 01. - 2025. augusztus 31. közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló beszámolót, és azt az előterjesztéshez csatolt tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy a 2015. november 26. napján Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival - ezen Önkormányzatok Közös Önkormányzati Hivatalaihoz tartozó önkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően - a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátására vonatkozóan megkötött Feladat-ellátási szerződést 2026. december 31. napjáig terjedő időre, változatlan tartalommal meghosszabbítja.
3. A Képviselő-testület felhatalmazza Dr. Vass Péter polgármestert, hogy a 2. pont szerinti Feladat-ellátási szerződés módosításáról szóló szerződést Dencsháza, Mozsgó, Nagypeterd, valamint Szentlászló települések önkormányzataival kösse meg.

Felelős: Dr. Vass Péter polgármester
Dr. Weszner Veronika jegyző

Határidő: 2025. szeptember 25.; illetve 2025. november 30.

Szigetvár, 2025. szeptember 11.

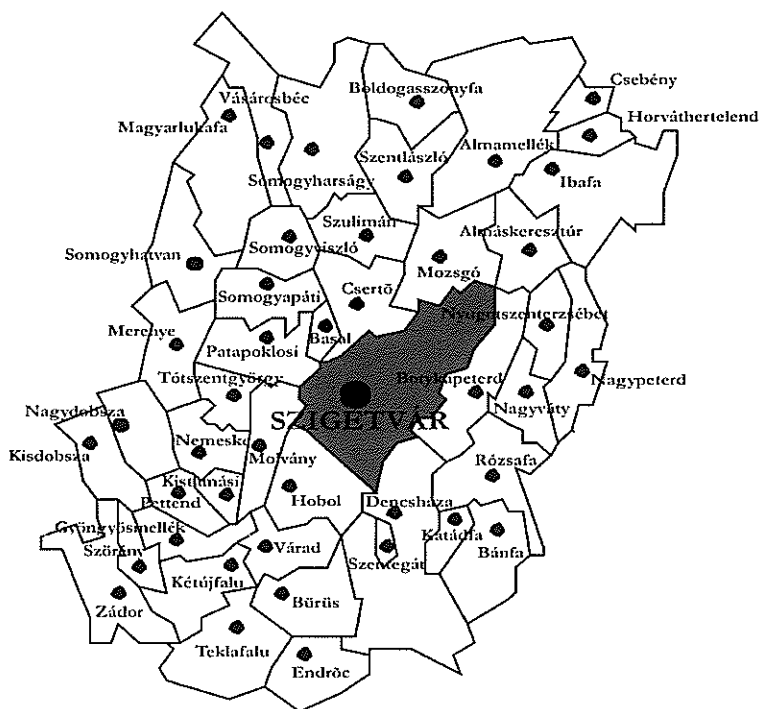

Dr. Vass Péter
polgármester

Beszámoló

Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
2024/25. évi tevékenységéről

2025.09.01.-2025.08.31.

Bevezetés

A 2024-es év a magyar gyermekvédelem számára is újabb kihívásokat tartogatott, amelyek nem csupán a szakmai, de a társadalmi erőforrásokat is próbára tették. A COVID-19 járvány utáni időszakban a gyermekek és családok mentális és szociális állapotára gyakorolt hosszú távú hatások továbbra is érezhetőek: a bizonytalanság, az elszigeteltség és a megélhetési nehézségek nyomán jelentkező társadalmi szorongás mindennaposá vált jelenség. A gazdasági helyzet sem kedvezett a gyermekjóléti ellátórendszer megerősödésének. Az infláció következtében romló életszínvonal elsősorban a hátrányos helyzetű családokat sújtotta, akik közül sokan fokozott segítségre szorultak. Mindezt tovább árnyalta a kegyelmi botrány nyomán kialakult közbizalmi válság, amely a gyermekvédelem hitelességét és társadalmi támogatottságát is érintette. Ez az esemény ráirányította a figyelmet arra, hogy mennyire fontos az átláthatóság és a jogbiztonság a gyermekvédelemben, hiszen a gyerekek jogait és jövőjét nem lehet félvállról kezelni.

Az elmúlt időszakban több alkalommal módosították a gyermekvédelmi törvényt, hogy jobban alkalmazkodjanak a társadalmi és jogi kihívásokhoz. Ezen módosítások célja volt, hogy hatékonyabbá tegyék a gyermekvédelmi rendszer működését, ugyanakkor sokan aggályokat fogalmaztak meg azzal kapcsolatban, hogy ezek a változtatások túl szigorúak és hogy mennyire szolgálják valóban a gyermekek érdekeit. A jogalkotás folyamatában különösen kiemelt szerepet kapott az alaptörvény módosítása is, amelyben többek között a gyermekek jogállásáról és jogvédelméről szóló rendelkezéseket is átírták annak érdekében, hogy még inkább megerősítsék a gyermekek jogait.

Ezek a változások az ellátási területen is érezhető változásokat indítottak el mind a jelzőrendszer működésében mind az ellátottak számának emelkedésében megmutatkozik ez a tendencia.

Az aktuális helyzetben fontos kiemelni, hogy a gyermekvédelem nem csupán jogi kérdés, hanem társadalmi felelősség is. A jogszabályi változások mellett elengedhetetlen a társadalom összefogása, a szakemberek és a családok együttműködése. A célunk minden esetben az, hogy a gyermekek biztonságban és szerető környezetben nőhessenek fel, és hogy megfelelő támogatást kapjanak a fejlődésükhöz.

Összességében elmondható, hogy a gyermekvédelem helyzete dinamikus alakul, és bár sok kihívással kell szembenézni, a jogi és társadalmi intézkedések folyamatos fejlődése reményt ad arra, hogy a jövőben még hatékonyabban tudjuk védeni a legkiszolgáltatottabbakat jogait.

Mindezek együtt vagy ellenére a Gyermekjóléti Központ és Szolgálat munkatársai példás szakmai rezilienciáról tettek tanúbizonyságot. A nehézségek ellenére is elkötelezetten dolgoztak azon, hogy a kliensek érdekei és a gyermekek biztonsága, jóléte és fejlődése biztosított legyen. A beszámoló célja, hogy bemutassa azokat az eredményeket, kihívásokat és tanulságokat, amelyek meghatározták a 2024-es évünket, és alapul szolgálnak a jövőbeni szakmai tervezéshez is.

A szolgáltató adatai:

1. Neve, székhelye: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
7900 Szigetvár, József Attila u 69.
Nyitva álló helysége: 7900 Szigetvár Dózsa György u. 5/A
- Típusa: Közfeladatot ellátó intézmény
 1. Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat (a továbbiakban: Központ)
 - 2 Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti intézmény: Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat
2. Fenntartó neve, címe: Szigetvár Város Önkormányzat
3. Fenntartó típusa: állami fenntartó

Az intézmény általános célja és szakmai feladatai

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat Szigetvár Város Önkormányzatának szervezetileg és szakmailag önálló intézményegységként látja el feladatait. A szakmai munkát a következő jogszabályok alapján végzi az intézmény – csak a legfontosabbakat felsorolva:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- a mindenkor hatályos, a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
- egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény
- az illetékességi területen található önkormányzatok helyi rendeletei
- család- és gyermekjóléti szolgáltatások, jelzőrendszer működésével kapcsolatos szakmai szabályozó dokumentumok

A Család és Gyermekjóléti Központ a 7900 Szigetvár, József Attila u. 69. szám alatti telephelyen működik. Szervezetileg a Központoz tartozik az IFI klub elnevezésű közösségi tér, a 7900 Szigetvár, Dózsa Gy. út 5/A szám alatt. Jogszabályi kötelezettség alapján a Központ biztosítja a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatását, illetve egyéb speciális szolgáltatásokat, melyek közvetlenül a Központ épületben valósulnak meg.

A Család és Gyermekjóléti Központ a jogszabályban meghatározott illetékességi területe a Szigetvári járás. A Szolgálat ellátási területe Szigetvár város és a várossal feladat ellátási megállapodást kötött közös önkormányzati hivatalok területe. Ez a feladatellátás integrált, vagyis a családsegítés és a gyermekjóléti alapellátás keretébe tartozó feladatokat látunk el, és bizonyos speciális szolgáltatásokat, tanácsadásokat kell biztosítanunk.

A kétszintű, de integráltan működő családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatási rendszer szakmailag komplex tevékenységet végez, mely több jogszabály és a hozzájuk kapcsolódó szakmai iránymutatások együttes alkalmazását jelenti. A tevékenységi és feladatköreinket az alábbi csoportokba lehet szervezni:

- Családsegítő, kríziskezelő és általános támogató feladatai és tevékenységei.
- A gyermekjóléti szolgálatok segítői feladatai és tevékenységei.
- A családsegítői és gyermekjóléti jelzőrendszerek integrációjával létrejött észlelő és jelzőrendszer működésével kapcsolatos feladatok.
- Speciális szolgáltatások megszervezése és biztosítása az illetékességi területen.
- A család- és gyermekjóléti központokhoz telepített szolgáltatási tevékenységek és feladatok elvégzése.
- A család- és gyermekjóléti központok általános szakmatámogató tevékenységei a család- és gyermekjóléti szolgálatok felé.
- Hatósági eljárásokkal kapcsolatos tevékenységek.

Családsegítési feladatkör

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés keretében biztosítjuk:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,

- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,

Gyermekjóléti feladatkör

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás keretében a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében biztosítjuk:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutást,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást vagy az ezekhez való hozzájutást,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatását, segítségét, tanácsokkal való ellátását, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezését,
- a szabadidős programok szervezését,
- a hivatalos ügyek intézésének segítségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata továbbá a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer koordinálását járási szinten, segítséget nyújt a jelzőrendszer tagjai és a család és gyermekjóléti szolgálat közötti konfliktusok megoldásában, megteszi a Gyvt. 17. § (4) bekezdése szerinti jelzést, a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít:

- utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát
- kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást,
- kórházi szociális munkát
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot (ügyfélfogadási időn kívül működtetett, elsősorban telefonos információnyújtás és mozgósítás),
- jogi tájékoztatás nyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet, (Ifi klub-közösségi terének) bevonásával
- fogyatékosügyi tanácsadást
- adósságkezelési tanácsadást
- valamint elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.

A Család és Gyermekjóléti Központban dolgozó esetmenedzserek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló szociális segítő tevékenységet látnak el, amelynek keretében

- kezdeményezik a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét, szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, koordinálják a bevont más segítő vagy egyéb szakembereket, akiknek feladatuk lehet a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében,
 - javaslatot készítenek a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködnek a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
 - javaslatot tesznek családbafogadásra, a családba fogadó gyám személyére,
 - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - utógondozást végeznek - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - védelembe vett gyermek esetében elkészítik a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinálnak és végeznek, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készítenek.
- A jelenleg hatályos jogszabályok szerint 2018. január 1-től kötelezően ellátandó feladatként a Központokhoz került a *szociális diagnózis, mint eszköz*, a szükségletek felmérése és szükségletekhez igazított szolgáltatások kijelölése, szervezése érdekében.

A szociális munkában továbbiakban és nem elhanyagolható módon jelentősége van az *etikai kódexnek*. A Család és Gyermekjóléti Központ mindenkor szem előtt tartja, hogy a szociális munka hivatásrend, professzionális munka, melyben megkerülhetetlen az etikai kódex be- és megtartása az esetvitelben. Ez biztosítja az autonómiát a szakemberek számára, az intézményvezetés és a területen dolgozó szakemberek, valamint a szakemberek közötti kapcsolatrendszer, a döntések és eljárások etikai hátterét. Nem másodsorban meghatározza a munka fő célkitűzéseit az értékeken keresztül, a kliensek és döntéshozók közötti közvetítő kapcsolat etikai milyenségét és érték béli alapjait, a segítői és nem regulatív, vagy elvtelen kiszolgáló szerepet.

A segítő munka hatékonyságához nélkülözhetetlen a már kialakított, rendelkezésünkre álló adatbázis, amely a gyermekek nyilvántartásba vételétől, a törzslapon, az adatlapokon át, az esetmenedzséri tevékenység leírásáig, mindent magában foglal.

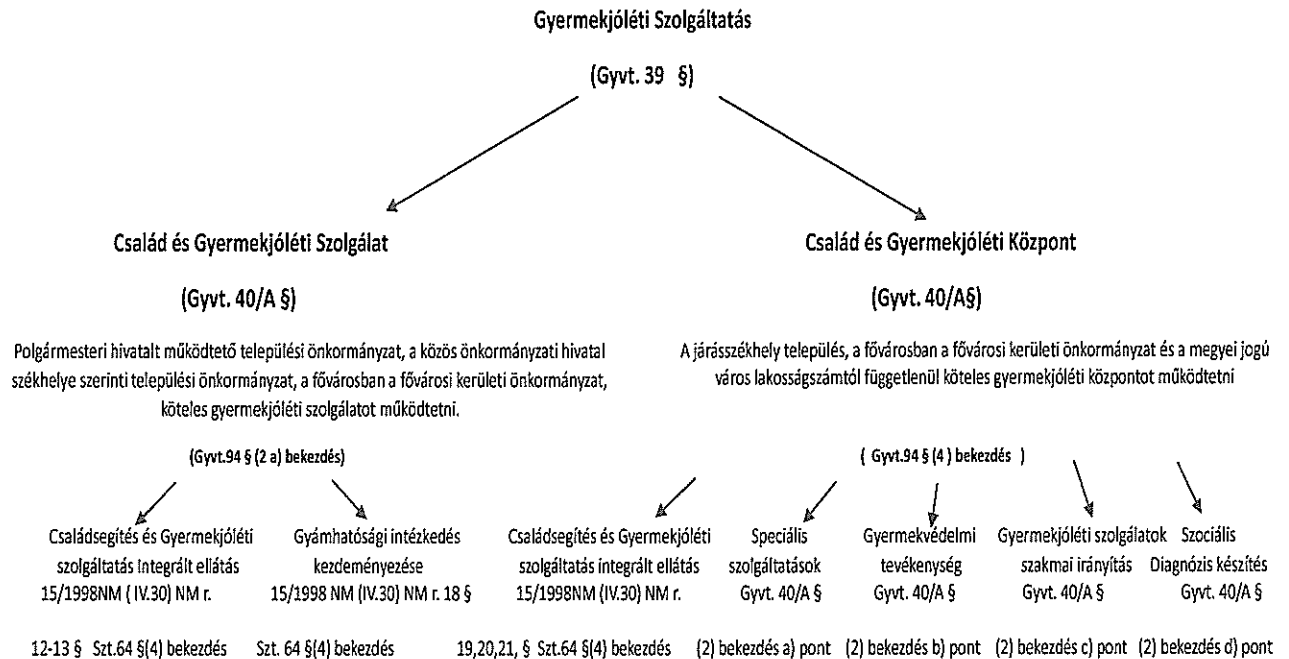
A gyermekjóléti szolgáltatás dokumentálása a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet melléklete szerinti adatlapokon valamint a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről 415/2015 (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Nyr.) 8/A. § (1) bekezdése alapján a Gyermekeink védelmében elnevezésű informatikai rendszerben (továbbiakban: GYVR) való rögzítésen keresztül történik. Az igénylések és igénybevételek jelentése a GYVR-ben való rögzítéssel valósul meg.

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet által előírt adatszolgáltatási kötelezettségének megfelelően az intézmény a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által működtetett Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybe vevőkről (KENYSZI) elnevezésű rendszerbe naprakész adatokat szolgáltat. Kenyszi adatrögzítő kollégák: Batáné Györfly Anikó, Gergő Tímea, Werkmann Gabriella. Család és Gyermekjóléti Központ esetén a rögzítési feladat két különböző szakrendszerben valósul meg: a család és gyermekjóléti központ/család és gyermekjóléti központ szolgáltatásra vonatkozó adatszolgáltatás a GYVR-en (Országos Szociális Információs Rendszer) keresztül történik meg, míg a család és gyermekjóléti központ/óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység szolgáltatásra való jelentés továbbra a KENYSZI-ben valósul meg. Az adományozással kapcsolatos adatokat az Élelmiszer Bank által megjelölt adatlapokon és elektronikus felületen dokumentáljuk.

A feladatellátás adminisztratív terhei 2021.március 01-én az Országos Szociális Információs Rendszer -GYVR - bevezetésével megnövekedtek. A rendszer szakmai és programozási hibáit, valamint a hozzá szükséges informatikai háttér hiányosságait az irányító hatóság és a MÁK is elismerte, ezért az elmúlt év során is folyamatosan változtak az ehhez kapcsolódó központi utasítások, folyamatosan érkeztek a verzió frissítések.

Mindez duplikálta a napi szintű adminisztrációt, folyamatos stresszhelyzetet és idő deficitet okozott az amúgy is magas csotszámmal dolgozó kollégáknak. A rendszer jelenleg is fejlesztés alatt áll, a szakma megítélőse szerint 80%-os használhatósági mutatóval.

Az elmúlt évek alatt a központ esetében egyfajta univerzális, járási szintű szolgáltatási platform jött létre, amelyre fokozatosan települtek újabb és újabb feladatok, tevékenységek. A központok tevékenysége ma már rendkívül összetett – nincs még egy szolgáltatás-típus, ami ilyen hosszú „feladatlistával” rendelkezne.

A szolgáltatások célja a kezelt problémák szerint négy fő-csoportba sorolható:

Prevenációs tevékenység	Klasszikus családgondozás-szociális segítő munka:	Szociális segítő munka hatósági Intézkedéssel gondozott családok esetében	Speciális szolgáltatások biztosítása
Feladata a nem állami szervezetek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése. A veszélyeztetettség okainak megelőzése, preventív módszerekkel, javaslatával a terület sajátos szociális problémáinak megoldására a szolgáltatáshoz kapcsolódó közérdekű és meghatározott célú felajánlások összehangolása, a természetbeni és anyagi támogatások közvetítése. Jelzőrendszer működtetése.	Az általános segítő szolgáltatás keretében tájékoztatást adunk a pénzügyi, természetbeni ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájárulás módjáról, valamint szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújtunk adósságkezelési szolgáltatás keretében: Az adósság terhekkel és lakhatási problémával küzdők számára nyújtunk komplex szolgáltatást, mely tanácsadásból, és támogatásból áll.	A családsegítő munkatárs segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében az esetmenedzser által készített gondozási terv alapján, speciális szolgáltatások bevonásával	A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

Az ellátási területen működő szolgálatok és a hozzájuk tartozó települések:

- > **Szigetvári Polgármesteri Hivatal területe** (Szigetvár)
- > **Dencsházai Közös Önkormányzati Hivatal** (Bánfa, Dencsháza, Hobol, Katádfa, Szentegát, Endrőc, Szörény, Várad)
- > **Mozsgói Közös Önkormányzati Hivatal** (Almáskeresztúr, Csertő, Magyarlukafa, Mozsgó, Somogyhárságy, Szulimán, Vásárosbéc)
- > **Nagypeterdi Közös Önkormányzati Hivatal** (Basal, Botykapeterd, Nagypeterd, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Patapoklosi, Rózsafa, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló)
- > **Szentlászlói Közös Önkormányzati Hivatal** (Almamellék, Boldogasszonyfa, Csebény, Horváthertelend, Ibafa, Szentlászló)

A Család és Gyermekjóléti Szolgálatok elérhetőségéről és ügyfélfogadásáról az illetékes családsegítő munkatársak minden településen írásban értesítik a lakosságot, az ügyfélfogadások helyét és idejét, valamint a szolgálat elérhetőségét az adott településeken jól látható helyre kifüggesztik. A településeken elvégzett tevékenységekről év végén külön szakmai beszámolóban számolnak be a kollégák.

A szolgáltatásainkat a legkülönbözőbb demográfiai jellemzőkkel bíró, különböző társadalmigazdasági helyzetű kliensek (a kirekesztettségben élő, deprivált csoportoktól a magasan kvalifikált, diplomás családokig), a legkülönbözőbb mentális-egészségügyi állapotú ügyfelek veszik igénybe. A részletes adatokat a szakmai tevékenységek statisztikai részében lehet megtalálni.

Az intézményben biztosított szolgáltatások

Szolgáltatás megnevezése	Félfogadás	Igénybevétel módja
Családsegítés	hétfőtől-csütörtökig 7:30-15:30 óra között	önkéntesen, delegálással, jelzés alapján
Esetmenedzserek	hétfőtől-csütörtökig 7:30-15:30 óra között	hatósági intézkedéssel gondozott családok esetében, határozat alapján
Pszichológia tanácsadás	kedden és pénteken délelőtt 9:00-12:00 hétfőn, szerdán és csütörtökön 13:00-16:00 óra között	delegálással és bejelentkezés alapján Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál 06- 30 /1838985
Jogi tanácsadás	minden pénteken 8:00-12:00 óra között	delegálással bejelentkezés alapján Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál 06- 30 /1838985
Adósságkezelési tanácsadás	hétfő de 8.00- 12.00 Kedd du 13:00 – 15:00	bejelentkezés alapján Gergő Tímea adósságkezelési tanácsadónál 06 -30 /1838987
Készenléti ügyelet	Minden nap 15:30-tól másnap reggel 7:30 -ig 06 -30 /1838922 telefonszámon hívható az ügyeletes munkatárs	A Család és Gyermekjóléti Központ, a nyitvatartási időn túl telefonos készenléti ügyeletet működtet, a felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali, szakszerű segítségnyújtás, tanácsadás, vagy tájékoztatás céljából.
Kapcsolattartási ügyelet, közvetítő eljárás (Mediáció)	hétfőn 13:45-16:00 között, szerdai napon 14:00-17:30 óráig van lehetőség Minden hónap negyedik szombatján 10:00-14:00.	bírószáki ítélettel, végzéssel, gyámhivatali határozattal, továbbá önkéntesen, az érintettek együttes kérésére történt gyermekvédelmi közvetítói eljárás (mediáció) során született mediációs megállapodás alapján, - feltéve, ha a gyermek állandó tartózkodási helye a Szigetvári járás területén van.
Élelmiszermentésből történő adomány osztás	minden nap 10:00-13:30 között	előzetes, személyes regisztráció alapján, Méhész Jánosné családsegítő munkatársnál
lfi klub napközis csoport működése nyári napközi	minden nap 13:00-17:30 óra között intézményi szünet idején	köznevelési intézményekkel történő egyeztetés alapján előzetes jelentkezéssel
lfi klub tematikus csoportfoglalkozások	havonta 2-3 alkalommal délután 13:00-15:00 óra között	bejelentkezés alapján köznevelési intézményeknek kijánlott programterv szerint
Fogyatékos ügyi tanácsadó-delegált szolgáltatás	minden hónap első csütörtökén tart ügyfélfogadást 9:00-11.00 óra között	bejelentkezés alapján László Fehér Gyöngyi tanácsadónál 06-30 /9249202

I. Az ellátási terület demográfiai mutatói

Az intézmény ellátási területe Szigetvári Járás területével azonos. Intézményünk önálló szakmai egységként működő család és gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a Szigetvár város és a várossal feladat ellátási megállapodást kötött közös önkormányzati hivatalok területe. 2025 januártól három további település (Endrőc, Szörény, Várad) csatlakozott a dencsházai közös Önkormányzati hivatalhoz így ezen településeken is mi biztosítjuk a szolgáltatást. Egy további szolgálatnak nyújt a központ szakmai támogatást a járásban. Ez a Nagydobsza Közös Önkormányzati Hivatala által

fenntartott Család és Gyermejjóléti Szolgálat. A Központ a Járás egész területén biztosítja szolgáltatásait lakosság száma:21.584 fő.

A Szolgálat működése öt fő ellátási területre tagolható; négy térségi hivatal területe: Szentlászló közös Önkormányzati Hivatal, lakosságszáma: 2105 fő; Mozsgó Közös Önkormányzati hivatal lakosságszáma: 2467 fő; Nagypeterd Közös Önkormányzati hivatal lakosságszáma: 3614 fő; Dencsháza Közös Önkormányzati Hivatal lakosságszáma: 2290 fő. illetve Szigetvár, lakosságszáma: 10.192 fő.

Település	Összlakosság	0-17	18-	Alapellátásban Részesülők száma(fő)	Eseti Ügyintézés
Szigetvár	10192	1545	8647	116	136
Dencsháza*	2290	491	1799	39	78
Mozsgó*	2467	334	2133	28	53
Nagypeterd*	3614	783	2831	64	57
Szentlászló*	2105	324	1781	23	30
Összesen	20668	3477	17191	270	354

*A táblázat adatai településeken működő a Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó ellátási terület lakosságszámot jelenítik meg.

II. Ellátási terület jellemzői

Szigetvári járás az ország egyik legnagyobb településszámú (45) járása. A térségi terület sajátossága, hogy tagolt, egymástól elkülönülő településrészek alkotják. A térségben Dencsházán egy (Péterfa -puszta), Szentegáton kettő (Galambos puszta és Kárász puszta), míg Szigetváron egy szegregátum, négy szegregáló település rész található. Szigetvár Járás állandó lakossága 2025. január 1-jén 21 584 fő. fő, ami évek óta csökken az előző évhez képest. Az öregedési index a járásban – azaz az 65 év felettiek aránya a 15 év alattiakhoz viszonyítva – 2025-ben 1,28 körül alakul (2020-ban még 1,20 volt), jelezve, hogy a gyermek szám csökkenése mellett, az idősebb korosztály aránya még gyorsabban emelkedik. A demográfiai struktúra előregedő: a járásban a 65+ korosztály dominál az elmúlt három évben; a 0–14 évesek aránya folyamatosan csökken. A 2022–2025 közötti tendenciák világosan negatív irányt mutatnak: népességcsökkenés, kevesebb gyermek, magasabb időskorú arány.

A kistérségi települések eltérőek infrastrukturális, szolgáltatási szempontból, sőt egyes településeken belül is gyakoriak a leszakadó, illetve fejlődő településrészek. A zsák települések elszegényedett falvaiban kevés a munkalehetőség. A településen élő lakosság nagy része közmunkaprogramban dolgozik, amit fokozatosan, de leépülőben van. A kis Önkormányzatok egyre kevesebb embert tudnak foglalkoztatni. Elmondható, hogy nagyobb részt a szülők 8 osztállyal vagy annival sem rendelkeznek, ezáltal az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés is nehéz. Ami miatt anyagi nehézségeik vannak. Ilyenkor egyre több esetben fordulnak a szolgálatához ruha, élelmiszer adományért.

A kormány hátrányos helyzetű, ún. FETE (Felzárkózó települések) fejlesztési listáján a Szigetvári járásból kimondottan a nagy szociális-gazdasági lemaradás és a magas munkanélküliség okán: **Patapoklosi, Somogyapáti, Somogyhatvan és Zádor települések szerepelnek.** Ezek a településeken jellemző az állandó lakosság előregedése, alacsony gyermek szám, magas munkanélküliség, valamint az infláció miatti megélhetési nehézség – mindez együtt gyengíti a helyi gazdaságot. A kormány emiatt célzott beavatkozásokat indított, amelyek elsősorban ezen négy településre fókuszálnak. A környező aprófalvak hasonló problémákat mutatnak, bár nem mind kerültek be a FETE-és listára. Jellemző szintén a kevés foglalkoztatási lehetőség, nehezen elérhető szolgáltatások, és emiatt alacsony életszínvonal.

Baranya vármegye fél évvel ezelőtti adatai szerint a Szigetvári járásban **1000 lakosra kb. 70 álláskereső jutott**, ami messze meghaladja az országos 23/1000-es átlagot. A vármegyében összesen 11 000 álláskeresőt tartottak nyilván, a járás szerepelt a legrosszabb mutatókkal rendelkező térségek között. Amíg országosan 4-4,5 %-os munkanélküliségi ráta jellemző, a Szigetvári járásban tipikusan ennél magasabb az álláskeresők aránya, a vármegye székhelyenként messze meghaladó mértékben.

A legjellemzőbb probléma típusok:

- gyermekek (elsősorban érzelmi) elhanyagolása,
- tankötelezettség elmulasztása,
- lakhatási szegénység, alacsony munkaerőpiaci státusz, adóssághalmozás,
- mentális problémák: magatartászavar, tanulási nehézség, személyiségzavar, szenvedély- és pszichiátriai betegség,
- családi diszfunkciók, elhúzódnó válás és gyermekelhelyezés, családi konfliktusok,
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség,
- fiatalkori bűnelkövetés, csavargás, szerhasználat,
- párkapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás,
- negatív diszkrimináció, kirekesztés

A hátrányos helyzetben lévő családok életvitele, lakásvizonyai érzéketlenül jelenítik meg e réteg anyagi, szociális, kulturális, higiénés hátrányait, s vetítik előre lakóik, köztük a gyerekek további társadalmi lecsúszással, betegségekkel, pszichés zavarokkal fenyegető perspektíváinak veszélyeit.

A problémák mögött húzódnó okok a humán ökörendszer¹ minden szintjét érintik, tehát a beavatkozás sok szinten történhet és a leggyakrabban ún, sokproblémás családokkal dolgozunk, akik előéletében gyakran hosszan elhúzódnó krízis, trauma vagy trauma sorozatok állnak, gyakorta súlyos diszfunkciókkal küzdenek a velünk kapcsolatba kerülő családok. Mivel bizonyos ellátások rendszerszinten igencsak szűkösön állnak rendelkezésre, illetve munkánkban nap mint nap találkozunk rendszerszintű, a humán ökörendszer külső szintjein azonosítható problémákkal, ezért rengeteg a frusztráció a gyakorlati munkánkban. Ilyen hiátusok például a pszichológus hiánya, az oktatási rendszer méltánytalansága, tananyag központúsága gyermekközpontúság helyett és az intézmények kulturális távolsága az őket igénybe vevőktől, illetve a kirekesztés, mely a későbbi társadalmi integráció ellen hat,

Egyre nagyobb probléma az egyének mentális terheltsége, a kényszerű megoldások okozta stresszhelyzetek, traumák és kiüresedések, a szenvedélybetegségek valamilyen formája, és minden előbb felsorolt jellemző hosszan elnyúló fennállása komolyabb pszichés problémákhoz vezet, illetve a gyermekek esetében a későbbi személyiségzavarok megágyazásához.

Az általunk kezelt problémák ellenére az elmúlt időszakban sikerült jelentős előrelépést elérni a családokkal való együttműködésben, különösen a gyermekvédelmi ügyek kezelésében. Számos család esetében sikerült stabilizálni a helyzetet, és megelőzni a súlyosabb problémák kialakulását. A központ által végzett prevenciós programok és szolgáltatások hozzájárultak a társadalmi kohézió erősítéséhez, és javították a gyermekek és családok életminőségét.

III. Család és Gyermekjóléti Szolgálat

A család és gyermekjóléti szolgáltatás szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás, kötelezően ellátandó önkormányzati feladat. Igénybevétele önkéntes alapon és ingyenesen történik.

A szolgáltatás célja három részre tagozódik (időbeli tagozódás szerint):

- **Megelőzés, prevenció:** A prevenciós tevékenység rendkívül szerteágazó akár a megelőzni kívánt problémákat, akár a prevenció területeit, eszközeit, eljárásait nézzük. A prevenció általános célja a megelőzés, például a veszélyhelyzet megelőzése, a már kialakult veszélyhelyzet negatív hatásainak csökkentése, illetve a deviáns életút megelőzése. Azért, hogy ez cél megvalósulhasson, a családsegítő szolgálat észlelő és jelzőrendszert működtet, mellyel éves szinten, megbeszéléseket tart intézményi szinten, illetve családgondozói szinten napi kapcsolatot tartanak a munkatársak a jelzőrendszeri tagokkal. A munkakapcsolat javítása céljából rendszeresen szakmaközi megbeszéléseket tartunk (évente min. 6 alkalom). A jelzőrendszer együttműködésének értékelése minden év február 28-ig, a jelzőrendszeri tagok részvételével megtörténik, az ott megfogalmazottak alapján egy éves jelzőrendszeri terv készül és az

¹ 1 Welch humán-ökörendszere az ember és az őt körülvevő környezet között fellépő kölcsönhatásokat vizsgálja. A Humán Ökörendszer hét szintje azt írja le, hogy miként működnek a természetes támaszok az egyes szinteken, másrészt, hogy mi történik, amikor ezek összeomlanak. Ez a hét szint: fizikai, intraperszonális (egyéni belüli), interperszonális (egyének közötti), családi, helyi közösségi, kulturális és társadalmi, állami szint. Az egyén és környezete közötti kapcsolati tér a szociális munka beavatkozási területe.

együttműködés javítására vonatkozó javaslatok alapján folytatjuk a közös munkát. A jelzőrendszer működését a központ részéről jelzőrendszeri koordinátor hangolja össze. A családsegítő munkatársak heti szinten megküldik a beérkezett jelzésről készített statisztikát és a megtett intézkedésekre vonatkozó információkat.

- **Szociális és mentálhigiénés problémák:** Ezek a gyűjtő problémák, amelyekkel az ügyfelek felkeresik szolgálatunkat. Túlnyomó többségben a családon belüli kapcsolati, gyermeknevelési, életviteli, illetve bántalmazással és időskori elhanyagolással összefüggésben kell a gondozó tevékenységet folytatni, melyeknél lelki-mentális megerősítést is végeznek a családsegítő munkatársaink, valamint a központ pszichológusa. Szükség esetén, további, problémáknak megfelelő ellátás igénybevételéhez segítjük a rászorulókat. A szociális és mentálhigiénés problémák élesen nem különíthetők el, és ha az egyik jelen van, akkor a másik is. Például egy tartós munkanélkülínél függetlenül attól, hogy egyedül, vagy családban él a szociális, úgymint megélhetési problémák depresszív, esetenként, agresszív, frusztrációval járhatnak mely a családi –kapcsolati viszonyokban is megmutatkoznak. Ezekben az ügyekben az egyéni és a csoportos esetkezelés módszereinek alkalmazásával az egyén/család életvezetési képességeinek helyreállítása, szinten tartása, és javítása a cél. Minél hatékonyabban működik az első két szint, annál kevesebb, hirtelen jelentkező, akut problémával kell szembesülni.
- **Krizishelyzet megszüntetése:** Akut krízisekkel, ahol azonnali beavatkozás, segítség szükséges, az alábbi eset-típusoknál kell közreműködnünk: Élelmiszer, étkezési, illetve éhezési problémákra élelmiszer csomag áll rendelkezésünkre (korlátozott mennyiségben). Pszichés problémákkal kapcsolatban, a szakellátó intézménybe (pszichiátriára) mentővel tudunk ügyfelet beszállíttatni. Szuicid, (öngyilkossági) krízis jelentkezése során a családsegítő munkatárs krízisoldás után a központ megkeresésével pszichológusunkhoz, illetve szintén szakellátásba delegálást alkalmaz. Családi kapcsolati kríziseknél elegendőnek bizonyul a családsegítő munkatárs, vagy a központban tevékenykedő pszichológus segítségére.

1. Az alapellátásban végzett családgondozás tapasztalatai:

A Központ önálló szakmai egysége a Szolgálat, alapellátás keretein belül az elmúlt évben Szigetváron 116 főt gondozott. Eseti ügyintézés kapcsán 136 főt láttak el. Térségi szinten összesen 270 fő gondozott volt, eseti ügyintézés 354 esetben történt. A 2024-es évben a legmagasabb számban a *gyermeknevelési, családi kapcsolati és anyagi- megélhetéssel összefüggő problémákat* kezeltünk. A gondozott családoknál egyszerre többféle problémátípus jelentkezik. A családi – kapcsolati konfliktusnál a legtöbb esetben a rendőrségi intézkedések is e problémakörben történnek. A kevés jövedelem, munkanélküliség, tartós betegség, a szenvedélybetegségek jelenléte, a gyakori párkapcsolat váltás mind befolyásoló tényezők a megromlott családi kapcsolatokban. Az általunk gondozott gyermekek családjában rendszeresen tapasztaltunk családi konfliktust (szülők egymás közt, szülők és gyermek közt), valamint ezzel összefüggésben megjelenik a gyermekek elhanyagolása is. Ez a két problémátípus szinte együtt jár.

Kliensek sokszor egyedi élethelyzetekbe kerülnek, amik kihívást jelentenek a családsegítő munkatársaknak. Jelentős probléma az elhanyagolás, mint a gyermek veszélyeztetettsége, ami lehet lelki és fizikai is. Ez megjelenik a gyermekek higiénéjében, nem megfelelően tartják tisztán a gyermeket, a ruházatát, a környezetét a szülők, gyakori az oktatási, nevelési elhanyagolás.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségi forma a gyermekek családon belüli bántalmazása. A szolgálat családsegítő munkatársai 4 szexuálisan bántalmazott kiskorúval dolgozott a 2024-es évben. Ebből 2 kiskorú bántalmazása már a 2023-as évben történt, csak a gondozás áthúzódott a 2024-es évre. A 2025-ös év elején 2 új szexuális bántalmazás történt. Összesen 9 bántalmazott és 7 elhanyagolt gyermekkel dolgozott a szolgálat. A 2024-es évben a 116 alkalommal kezelt elhanyagolásból 85 oktatási- nevelési elhanyagolás volt, ami a tankötelezettség mulasztását jelenti. Ezekben az esetekben a hiányzásoknak egy része ugyan igazolt, de nagy számú, másik részük igazolatlan mulasztásból adódik.

Az általunk gondozott családoknál több esetben fizikai bántalmazást, testi fenyegetést alkalmaznak nevelő céllal. Ha felmerül a gyanúja a fizikai, lelki, mentális bántalmazásnak abban az esetben gondozásba vesszük a családot, amennyiben a gyermekek veszélyeztetettséget az alapellátás önkéntes igénybevételével nem tudjuk megszüntetni hatósági intézkedésre teszünk javaslatot. Illetve abban az esetben, ahol a súlyos bántalmazás beigazolódik, azonnal hatósági intézkedésre teszünk javaslatot a szolgálat családsegítő munkatársai. Amennyiben szoros családgondozással a probléma nem orvosolható, a gyermeket a Gyámhivatal az esetmenedzser javaslatára kiemelheti a családból, más rokonnál vagy nevelőszülőnél helyezi el. Kiemelés történhet ideiglenes hatállyal, nevelésbevitellel, családba fogadással más, arra alkalmas családtagnál való elhelyezéssel, illetve védelembe vételt támogató személynél is elhelyezhető a veszélyeztetett kiskorú.

A családsegítő munkatársak nagyon gyakran terepen dolgoznak (1011 családlátogatás), a családot az otthonukban keresik fel. A hivatalos ügyek egy része is terepen zajlik, másik része irodához kötött. A családlátogatáson kívül leggyakrabban a tanácsadás, segítő beszélgetés, információnyújtás, ügyintézés fordul elő. Gyakran más szolgáltatásba is kell közvetíteni a klienseket, intézményen belül (jogi, pszichológiai segítségnyújtás, fogyatékosságügyi tanácsadó), illetve tovább irányítani más szolgáltatásba.

Szakmai tevékenységek száma 2024.08.31. - 2025.08.31.

Megnevezés	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Információnyújtás	1490	14	11	406	13	1934
Segítő beszélgetés	464	156	59	273	110	1062
Tanácsadás	661	79	26	379	55	1200
Ügyintézéshez segítségnyújtás	451			239	11	701
Konfliktuskezelés	9			9		18
Kríziskezelés	1			1		2
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli			1		1
	természetbeni	27		26		53
Közvetítés	másik szolgáltatáshoz	16	2	10		28
	ebből átmeneti gondozásba	1				1
	család – és gyermekjóléti központhoz	15		5		20
Esetkonferencia	3			4		7
Esetmegbeszélés	5			6		11
Esetkonzultáció	10	2		11	1	24
Szakmaközi megbeszélés	7			3		10
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka						
Egyéni és csoportos készségfejlesztés						
Közösségfejlesztés						
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	41	6	6	52	5	110
Családlátogatás	316	185	72	309	129	1011
Adományközvetítés	14379	16	10	45	18	14468
Összesen	17895	460	184	1779	342	20660

Kezelt problémák jellege

Probléma jellege	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
életviteli	136	41	3	48	3	231
családi-kapcsolati konfliktus	163	40	16	51	49	319
családon belüli bántalmazás	48		7	19	1	75
elhanyagolás	52	6	1	57		116
Ebből: oktatási, nevelési elhanyagolás	25	6	1	53		85
Ebből: felnőttre vonatkozóan						
gyermeknevelési	286	117	27	135	137	702
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	34			19	1	54
magatartászavar, teljesítményzavar	58	2		36		96
fogyatékoság, retardáció	4	18				22
Lelki- mentális, pszichiátriai betegség	38			24		62
Szenvedélybetegség	14			1		15
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	48			7		55
Foglalkoztatással kapcsolatos	7			1		8
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	185	38	31	50	7	235
Ügyintézésrel kapcsolatos	134			42		176
Információkéréssel kapcsolatos	58			22	1	81
Egyéb	61	17	14	44	39	175
összesen	1326	279	99	609	238	2498

A 2024-es évben a legmagasabb számban szintén a **gyermeknevelési (702)**, a **családi kapcsolati (319)**, az **anyagi (235)** és **életviteli (231)** problémák jelentkeztek, az előző évekhez képest viszont csökkenő tendenciát mutat az elhanyagolás és az életviteli problémák száma.

Az emelkedő élelmiszer és energia árak miatt egyre több család számára válik bizonytalanná az alapvető létszükségletet kielégítő termékekhez való hozzájutás is. A legtöbb bér, a szociális és a gyermekek után járó ellátások nem követik az infláció emelkedését, ezért a jelenleg is szűkös anyagi körülmények között élő családokban az elszegényedés mértéke tovább nő. A pénzügyi nehézségek esetén a mindennapi élet kihívásai fokozódnak, az élelmiszer, lakhatás vagy gyógyszerek megvásárlása egyre nehezebbé válik. Ezek a problémák azonban nemcsak a fizikai biztonságot érintik, hanem érzelmi terhet is rónak a családtagokra és a konfliktusok gyakori kiváltói.

Szakmai tevékenység tartalma

Az általunk gondozott nélkülöző csoportok nevelési szokásai a többségi társadalom gyermeknevelési kultúrájától számos ponton eltérnek. A szegényebb családok körében gyakoribb a konformizmus, a tekintélytisztelet és hierarchikus családszerkezet, mint a kedvezőbb anyagi helyzetben élő családoknál. A szülők és a gyermekek közötti érintkezés kevésbé rugalmas, a külső korlátok, a kontroll esetlegessége nehezíti a gyerekek iskolába történő beilleszkedését, az önkontroll kialakulását. Gyakrabban jellemző a szülőkre a durva fegyelmezés alkalmazása, ami egyrészt eltér az iskolai fegyelmezési stratégiáktól, másrészt nagyobb valószínűséggel vezet magatartási problémákhoz e családok gyermekeinek körében.

A gyermeknevelési problémák továbbá gyakori kiváltói a szülők egymás közti konfliktusainak, valamint a nem megfelelő gyermeknevelési módszerek, melyek a gyermek korához, értelmi, érzelmi fejlődési szintjéhez nem igazodnak, gyakran eredményezik szülők és gyermekük közti konfliktusokat. A szegénységgel együtt járó stressz tényezők (pl. létfenntartás nehézségei; munkahely bizonytalansága, elvesztése; egészségtelen, zsúfolt lakáskörülmények; lakókörnyezet devianciája) következtében e körülményeket elszenvedő szülők mentális állapota kedvezőtlenebb lehet; a depresszió, az agresszió és az önértékelési zavarok elfordulása gyakoribb, ami számos módon hatást gyakorolhat a családi életre, a családtagok közötti kapcsolatok alakulására. A házastársak, családtagok közötti konfliktusok gyakoribbak lehetnek, s jóval nagyobb arányban fordul elő a többséghez viszonyítva a magasabb gyermekszám, azaz gyakoribb, hogy nem tervezett gyermeket nevelnek a szülők, amihez a család, a szociális háló támogatása is hiányzik. A családi – kapcsolati konfliktusnál a legtöbb esetben rendőrségi intézkedések is történnek. A marginális helyzetben élő anyák között az átlagosnál magasabb az egyedülállók aránya, valamint az átlagosnál fiatalabb korban hozzák világra gyermekeiket. A korán született, nem tervezett gyermek, főleg a megfelelő szociális támasz hiánya nélkül, bizonytalanságot visz a gyermeknevelésbe és a családi életbe, aminek következményeképpen az anya-gyermek kapcsolat sérülhet. A gyermekneveléshez kötődő szülői stratégiák és technikák jelentősen különbözhetnek az egyes családokban. Például a jutalmazás és a büntetés, az óvoda vagy az iskola szerepéről, feladatairól vallott álláspontok tekintetében, továbbá a gyermekek fejlődésére vonatkozó elvárások alapján. A neveléssel kapcsolatos gondolkodást és viselkedést számos körülmény befolyásolhatja, az egyéni preferenciáktól kezdve az adott kultúrában gyökerező szokásokig. E felsorolásba illeszkedik a szülők szociokónómiai státusza is, ami számos módon hatással van a szülői nevelésre.

A gondozott családok esetében felmerülő összefüggő problémák:

- A nem megfelelő lakáskörülmények mind a fizikai, mind a lelki egészséget befolyásolhatják. Például a fűtés hiánya esetén a betegségek elfordulása gyakoribb, míg a zsúfoltság az együtt élők közötti konfliktusokhoz vezethet.
- A rekreációt, valamint a tanulást segítő eszközök és tevékenységek szűkösebbek, többek között a korlátozott anyagi lehetőségek következtében.
- Kevesebb olvasást vagy tanulást segítő eszközt vásárolnak gyermekeiknek, kevésbé szabályozzák a televízió használatát ezzel a szülők kevésbé ösztönzik az önállóságot, a kreativitást vagy a verbalitást, valamint az oktatást támogató és kulturális eseményeken való részvételt.
- A kedvezőtlen életkörülményekkel együtt járó pszichológiai jellemzők, például a depresszió vagy az alacsony önértékelés, negatívan befolyásolja a szülők gyermeknevelési szokásait, így a szülői melegséget és válaszkészséget.
- Gyakoribb a dohányzás és az alkoholfogyasztás, kevésbé jellemzőek a sporttevékenységek. E körülmények a szülők és a gyermekek fizikai és lelki egészségét közvetlenül is befolyásolják, közvetve a szülők által nyújtott minta szerepe lehet meghatározó.

Gyermekétkeztetés tapasztalatai

Az önkormányzatok részéről minden esetben kapunk jelzést a szolgáltatás igénybevételéről, illetve annak elmulasztásáról. Szigetváron rendeletebe foglalták az át nem vett adagok árának visszatérítést, így nagy mértékben csökkent azoknak a családoknak a száma, akik nem vették át az étkeztetés során nekik járó adagokat, sajnálatos módon az a tendencia is jellemző, hogy kevesebben igénylik az étkeztetést. Az elérni kívánt cél pozitív volta ellenére a rendelet célellentétes következményhez vezetett. A családgondozók tapasztalati szerint a szülők kényelmi szempontokat előtérbe helyezve nem igénylik az étkeztetést és megoldják gyermekeik ellátását, tehát arról nem tudtak beszámolni családlátogatást követően, hogy ennek okán a gyermekek ellátása szenvedett hiányt a szünidő alatt azokban a családokban, ahol nem kérték az étkeztetést. A családgondozók a szolgáltatás népszerűsítésével igyekeznek a jogosultak körében az igénybevételek számát növelni.

2. Jeizőrendszer működése

2024/25 -ös évben **347** jelzés érkezett a Szigetvári Család és Gyermekegészségügyi Szolgálatához.

A legtöbb jelzést a helyi hatóságoktól kaptuk (Rendőrség, Önkormányzat, Jegyző, Gyámhivatal), melynek aránya az összes beérkező jelzés 56 % volt, az elmúlt évhez hasonlóan. Magas a közoktatási intézmények által küldött jelzések

száma melyek többnyire az iskolai hiányzásokhoz kapcsolódó jelzési kötelezettségből áll. A jelzésekről heti bontásban tájékoztatást küldenek a családsegítő munkatársak a térségi jelzőrendszeri koordinátornak.

	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
Egészségügyi szolgáltató	13	5	3	4	2	27
Ebből védőnői jelzés	6	5	3	3	1	18
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	3		2	3		8
Ebből család és gyj. szolgálat	1		1	3		5
Ebből család és gyj. központ	1		1			2
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	6		2	2		10
Átmeneti gondozást biztosítók			1		1	2
Menekülteket befogadó állomás						
Köznevelési intézmény	18	12	3	15	5	53
Rendőrség	30	7	4	21	6	68
Ügyészség, bíróság	7	3		1	1	12
Pártfogó felügyelői szolgálat	4	5	3	3		15
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy		1		1		2
Aldozatsegítés és kárenyhítés	1				1	2
Országos Kríziskezelő és információs Telefonszolgálat (OKIT)				1		1
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	5					5
Önkormányzat (jegyző)	21	1	4	46	6	78
Foglalkoztatás – felügyeleti hatóság						
Katasztrófa védelem						
Közüzem szolgáltatók						
Gyermekjogi/ellátottjogi képviselő/betegjogi képviselő						
Hivatásos gondnok Javítóintézet						
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal	15	7	3	19	6	50
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	5		4	3		12
Büntetés-végrehajtási intézet, büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő						
Pedagógiai Szakszolgálat	2					2
Összesen	120	39	27	116	29	347
ebből 0-17 éveseket érintő jelzések száma	68	28	14	85	17	212
Jelzésekkel érintett	110	39	27	100	29	305

személyek száma (nem halmazott)						
---------------------------------	--	--	--	--	--	--

A jelzések háttérében számos ok húzódik meg mely jellemzi az ellátási területen élő családokat. A hátrányos helyzetű családokban jellemző a korai gyermekvállalás ezeknek a gyermekeknek az esetében már megszületésük előtt megjelennek az optimális fejlődést akadályozó, megnehezítő tényezők, mivel a szülők maguk is fiatalok. A szegénységben élő várandós nők pedig (és magzataik) számos egészségkárosító hatásnak vannak kitéve: nem megfelelő táplálkozás, fűtetlen lakás, az átlagosnál nagyobb mértékű stressz. Az egészséges fejlődés fontos feltétele a biztonságos tárgyi környezet, amelyben a szabad mozgáshoz elegendő tér, valamint a kognitív fejlődést elősegítő tárgyi eszközök és játékok állnak rendelkezésre. A megfelelő eszközök, játékok egyben lehetőséget kínálnak a szülő gyermek közötti interakcióhoz. A stimuláló játékok hiánya unalomhoz, frusztrációhoz vezet, ami a szülőkből negatív reakciókat, büntetésre épülő nevelési eljárásokat válthat ki, ami ugyancsak rizikó tényezőt jelent a marginális helyzetű családok gyermekeinek fejlődése szempontjából.

Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra is, hogy nem önmagában a családok kedvezőtlen anyagi helyzete, hanem az e helyzettel gyakran együtt járó tanulási problémák és szocializációs hiányosságok okoznak nehézséget az iskolai tanulás és tanítás során. A kedvező anyagi lehetőségekkel bíró családokban is elfordulhatnak tanulási és/vagy magatartási problémákkal küzdő gyermekek, illetve a szegény családok gyermekei nem feltétlenül rendelkeznek az iskolai nevelő-oktató munkát nehezítő hiányosságokkal.

Az egészségügyi szolgáltatótól, védőnőtől érkezett jelzések:

A szolgálathoz összesen 27 jelzés érkezett egészségügyi szolgáltatótól és ebből 18 védőnőtől.

A védőnők és a szolgálat között rendszeres az együttműködés. Ha egy új kliens jelentkezik a szolgálatnál, akiről eddig nem volt információ, akkor felvesszük a kapcsolatot a területileg illetékes védőnővel és esetkonzultációt tartunk. Szakmaközi megbeszéléseket, esetkonzultációkat, esetkonferenciákat tartunk rendszeresen. A szolgálat tapasztalata, hogy a házi – és gyermekorvosokkal az együttműködés pozitív tendenciát mutat, de még mindig akad javítani való a jelzési kötelezettség teljesítésén.

Köznevelési Intézmények – nevelési, oktatási intézmények, nevelési tanácsadó:

Jelentős számú jelzés érkezik az óvodáktól (10), iskoláktól is (53). Mind az óvodák, mind az iskolák nevelőivel megfelelő szakmai kapcsolatot alakítottunk ki. A jelzések kapcsán több esetben a pedagógusok bírálatokat fogalmaznak meg a szülők magatartásával, az elégtelen családi szocializációval kapcsolatban. A kritikák az általános iskolai pedagógusok részéről és az óvoda pedagógusok részéről is megjelennek – visszajelzéseik szerint a szülők általában nem motiválják gyermekeiket, valamint nem tartják a kapcsolatot a pedagógusokkal. Az alacsonyabb iskolai végzettségű szülők gyakran eltérő attitűdöt, normákat közvetítenek gyermekeik felé, mint amit az intézményes nevelés során elvárnak a gyermektől, fiától. Emellett az otthoni és az oktatás során megkívánt nyelvhasználat között is szélsőséges különbségek adódhatnak, ami további nehézségek, kudarcok forrása lehet az intézményekben.

Rendőrség:

Az év folyamán jelentős számban 60 esetben, ebből Szigetváron 38 alkalommal kaptunk jelzéseket a rendőrségtől, főként családon belüli konfliktus, bántalmazás kapcsán. A jelzőrendszeri tevékenységen túl a kapitánysággal rendszeres szakmai kapcsolatot tartunk fent, amely a kölcsönös segítségnyújtáson alapul. A kapitányság munkatársai részt vesznek prevenció és szakmai rendezvényeinken is szükség esetén hatósági intézkedés foganatosításánál is közre működnek felkérésre.

Közös önkormányzati hivatalok, jegyzők, járási hivatalok

Az elmúlt évben, 128 megkeresést kaptunk az önkormányzatoktól, jegyzőktől, járási hivataloktól. Ebből 110 esetben környezettanulmány elvégzésére kérték fel a családsegítő munkatársakat.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat a 15/1998. (IV.30) NM. rendelet 9 §. (1) h, pontja értelmében a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központ jelzőrendszeri tanácsadójának, aki ezeket a jelzéseket összesíti és továbbítja az intézmény vezetőjének. Szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések, esetkonferenciák, esetkonzultációk alkalmával rendszeresen találkozunk a jelzőrendszer tagjaival és információt cserélünk egy-egy család ügyében, közösen "cselekvési tervet készítünk" a problémák hatékony megoldása érdekében.

A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) k, pontja értelmében Szigetváron 2025. február 27-án a térségben 26.-án és 27.-én megtartottuk az éves szakmai tanácskozásokat, melyen a jelzőrendszer tagjai hívtuk meg hagyományosan. Képviselttétek magukat az óvodák, iskolák, védőnői szolgálat, rendőrkapitányság családi összekötő tisztje, gyermekvédelmi központ, önkormányzatok, körjegyzőségek képviselői. A jelzőrendszer tagjaival közösen értékeltük

az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységet, megfogalmaztuk a tapasztalatokat és elkészítettük a 2023-as évre vonatkozóan az intézkedési tervet.

Új együttműködési megállapodás alapján szociális segítő tevékenységben érintett kiskorúak (0–17 évesek) száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Kapcsolatfelvétel módja	Szigetvár	Dencsháza	Mozsgó	Nagypeterd	Szentlászló	Összesen
önkéntes (szülő kezdeményezte)				2		2
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)				2		2
Önkéntes (gyermek kezdeményezte)						
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)						
Szülővel közösen			2		7	9
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)					7	7
Más Család-és Gyermekjóléti Szolgálat vagy Központ által kezdeményezett, ide irányított	3					3
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	3					3
Jelzőrendszer által kezdeményezett	21	20	7	33	3	84
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	21	19	4	33	3	80
gyámhatóság által kezdeményezett	7					7
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	7					7
Összesen	31	20	9	35	8	105
Ebből(a-ból) Azon gyermekek száma, akikre vonatkozóan a 235/1997 Korm. Rendeletben meghatározott „Gyermekeink védelmében” c. adatlap kitöltésre került (veszélyeztetettség okán)	31	19	4	35	8	97

3.A szolgálatnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai

Megnevezés		A bántalmazott					Az elhanyagolt			
		kiskorúak száma								
		fizikai	a-ból hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	lelki	c-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	szexuális	e-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett	fizikai	lelki	g és h-ből hatósági intézkedésre tett javaslatot/ intézkedett
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
családon belül	szülő által					1		21		15
	testvér által									
	egyéb rokon, hozzátartozó által					1				
	Összesen (1-3 sorok)					2		21		15
	ebből lány					2		13		9
Családon kívül	gyermek által									
	felnőtt által									
	intézmény munkatársa által									
	összesen (6-8 sorok)									
	ebből lány									
Összesen (4+9 sorok összege)						2				

A szolgálat családsegítő munkatársai két esetben szexuális bántalmazás gyanúja miatt vettek gondozásba gyermekeket, az esetükben nem került sor hatósági intézkedés kezdeményezésére a részünkről, mivel a gyermekek nem éltek egy háztartásban a feltételezett bántalmazóval, családjukban veszélyeztetésük nem állt fenn és a rendőrségi eljárások során nem igazolódott be a gyanú.

Jelentős probléma az elhanyagolás, mint a gyermek veszélyeztetettsége, ami lehet lelki, mentális és fizikai. Ez megjelenik a gyermekek higiénijában, nem megfelelően tartják tisztán a gyermeket, a ruházatát, a környezetét a szülők. Előfordul, hogy a köznevelési intézmények jelzéssel élnek a gyermekek fejtevéssége, rühessége kapcsán. Ilyenkor a területileg illetékes védőnővel együttműködve vesszük fel a kapcsolatot a családdal, és tanácsadással próbáljuk a szülőt arra ösztönözni, hogy a gyermek és a környezetük higiénijára figyeljen oda.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségi forma a gyermekek családon belüli bántalmazása. Gyakran úgy próbálják nevelni a gyermeket, hogy fizikai bántalmazást, testi fenytést alkalmaznak. Ha felmerül a gyanúja a fizikai, lelki, mentális bántalmazásnak, alapellátásba kerül a család, ami után védelembevételre teszünk javaslatot (ha alapellátás keretében nem mérséklődik a probléma) az illetékes esetmenedzser felé, aki megküldi a javaslatát a Járási Gyámhivatalnak. Ha szoros családgondozással a probléma nem orvosolható, javulás nem indul el, a Gyámhivatal

által meghatározott magatartásszabályokat nem tartják be, a gyermeket a Gyámhivatal az esettanulmány javaslatára kiemeli a családból. Kiemelés történhet ideiglenes hatállyal, nevelésbevitellel, családba fogadással más, arra alkalmas családtagnál történő elhelyezéssel. A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

Krizisintézkedések

Az elmúlt évben két alkalommal kellett krízishelyzetben intézkedni.:

- Egy édesanyját mentális állapota és kialakult szenvedélybetegsége miatt kórházba kellett szállítani.
- Egy idős hölgy saját házában zárta be magát, mentális állapota miatt, azonnali segítséget igényelt.

4. Prevenációs tevékenység

A 15/1998. (IV.30) NM. rendelet előírása szerint a Család és Gyermekjóléti Szolgálatnak a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében, a gyermek számára olyan prevenációs szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését szolgálják, illetve megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna.

Program megnevezése	Időpontja, szervező	Egyéb (várható részvétel, delegált kliensek száma)
Karácsonyi adománygyűjtés	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat szervezésében 2024.11.15.-17. között került megrendezésre a gyűjtés a Tesco áruházban. A Központ és a Szolgálat munkatársaival, illetve önkéntesek bevonásával	898 kg, 342 fő részesült belőle
A Magyar Élelmiszerbankon keresztül a napi élelmiszermentésből származó adomány osztása, pékáru, zöldség – gyümölcs, vegyes élelmiszer formájában (TESCO, Penny)	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat napi szinten	60 család/nap
Tó-Party Majális Kézműves foglalkozás biztosítása	2025.05.01. Zöld-Zóna Egyesület szervezésében	20 gyermek
Tavaszi adománygyűjtés	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat szervezésében 2025.05.09.-10. között került megrendezésre a gyűjtés a Tesco áruházban. A Központ és a Szolgálat munkatársaival, illetve önkéntesek bevonásával	395 kg, 210 fő részesült belőle
Nyári napközis tábor Szünidei kirándulás	Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat szervezésében 2025.07.07.-11. Szigetvár 2025.07.07.-11. – Somogyapáti 2025.08.26 - Szentlászló	15-20 gyermek/ tábor, Szünidei kirándulás
Nyári tábor	Szigetvári Tankerületi Központ Dél- Zselic Gyermek és ifjúsági tábor Balatonmária, 2025. július, augusztusi turnus	5 gyermeket delegáltunk

Élelmiszer adomány osztás

2015. novemberében együttműködési megállapodást kötöttünk a Magyar Élelmiszer Bankkal, melynek keretében minden héten hétfőtől péntekig átvesszük a TESCO áruházban előző napról megmaradt pékárukat és ezt napi szinten kiosztjuk a rászoruló családok, egyének között. 2016. márciusa óta a zöldség-gyümölcs árut is minden hétköznap elszállítjuk a TESCO áruházból és kiosztásra kerül a rászorulóknak között. 2022.06.20.-tól a Penny Market áruházból is átvesszük napi szinten a mentett élelmiszereket.

Az adományozás egész évben folyamatos. A napi ételkészítésből származó adomány osztásra nagyon megnőtt az igény, a 2024-es év végéig folyamatosan növekvő tendenciát mutatott, valószínű, hogy az adományért folyamodók számának növekedése folytatódik a 2025 évben is. Ennek kapcsán meghatároztunk egy maximális időtartamot amíg részesülhet egy család az adományból ez maximálisan egy év, ezt követően a várólistáról kerül új család az osztásba.

2024-ben az Élelmiszerbank összesen 24.403 kg ételkészítést adott át számunkra. Az Élelmiszerbank 3 forrást különböztet meg, ahonnan az adományokat osztja: Raktári kijárlást, közvetlen felajánlást cégtől, ételkészítés.

A teljes mennyiségből:

- 2612,4 kg-ot a raktárból,
- 1231 kg-ot közvetlenül a felajánló cégtől vettünk át, illetve ebbe tartozik a karácsonyi és tavaszi gyűjtés mennyisége is,
- 20.560 kg-ot áruházi ételkészítésből kaptunk

Ennek köszönhetően a 2024-es évben is nagyon sok adományt/ ételkészítést osztottunk ki a szociálisan rászoruló családok körében. 12.850 fő részesült adományban, ami halmozott szakmai tevékenység jelent mivel egy fő több alkalommal is részesül adományban az év folyamán.

2025-ben a Magyar Élelmiszerbank által kijárlott adományok, melyekért személyesen mentünk fel Budapestre:

Dátum	kg	adományban részesülők fő	adomány megnevezése
2025.01.31	707,97	252	bab, borsó, süteménypor, fűszerpaprika, Kávés/madártéjital, müzliszelet, csokoládé, üdítőital
2025.04.04	370,4	95	borsó, kukorica, sült tészta, croissant, Ice Tea, csokoládé, szájvíz
2025.06.19	175	100	rágógumi, gumicukor, tejital, csoki
2025.07.18.	365	200	kukorica, bab konzerv, tejital, tea, csokoládé, vitamin
Összesen:	1618,3	647	

A Szigetváron működő Kumilla Étteremtől 2025.július 17.-e óta megkapjuk a megmaradt menüt és adjuk át a napi ételkészítésbe részesülő családoknak az osztás során.

Jelenleg Szigetváron 60 család részesül napi szinten adományba, ami a jelentős emelkedés az elmúlt évekhez képest és 22-en vannak váró listán a Családok Átmeneti Otthonából 15 fő, Átmeneti Szállóról további 14 fő részesül adományban. A Magyar Élelmiszerbank által kijárlott adományokból a szolgálat ellátási területébe tartozó települések közül, mindenhol volt olyan rászoruló család, akik részesültek adományban, ők többnyire a raktári kijárlásokból kaptak adományt.

5. Családsegítés hatósági intézkedéssel érintett családok kapcsán

A családsegítőnél jelentkezett új ügyfelek többsége nem spontán érkezik, hanem valamely hatóság vagy jelzőrendszeri tag jelzi. Leggyakoribb a rendőrségi jelzés. A Család és Gyermekegészségi Központ felkérésére, Járási Gyámhivatal és a bíróságok számára környezettanulmányokat készítünk. A környezettanulmány felvételekor részletes mély interjú készitünk. A családokkal legtöbbször a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések alapján kerültünk kapcsolatba. A gyermekekkel/családjaikkal, havi rendszerességgel minimum három alkalommal tartjuk a kapcsolatot, szükség esetén gyakrabban.

Esetkonferencia, esetmegbeszélések a családok esetvitele kapcsán összesen 44 alkalommal került sor. *Védelemben vételi javaslat benyújtására a Központ esettanácsai felé 19 esetben került sor.* A problémátípusok, melyekkel kezdeményezni kellett a javaslatot, a gyerek súlyos magatartás zavara, nevelési problémák szülőktől, illetve fizikai bántalmazás. Amennyiben a gyermek családjában lakhatási, ellátási, gondozási krízishelyzet lép fel, mely előre láthatóan rövid ideig tart, a gyermek, illetve családja ellátásáról a családok átmeneti otthona, vagy a gyermekek átmeneti otthona gondoskodik. A családok átmeneti otthonában történő gondozás célja, hogy a család a legközelebbi idő alatt képessé váljon lakhatását önállóan megoldani. Hatósági intézkedéssel gondozott családok esetében leggyakrabban tanácsadásra, információnyújtásra vagy a speciális szolgáltatás igénybevételének a kontrollálására kerül sor, összesen 44 hatósági intézkedéssel gondozott család esetében végeztünk ilyen tevékenységet. Ideiglenes hatályú elhelyezésre nem készült javaslatot.

A prevenciós tevékenységek során valamennyi hatósági intézkedéssel gondozott családdal kapcsolatba kerülünk. A 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 9. § (1) k, pontja értelmében 2024. február 26-28 között megtartottuk az éves szakmai tanácskozásainkat, melyen a jelzőrendszer tagjai vettek részt. Képviseltették magukat az óvodák, iskolák, védőnői szolgálat, járási gyámhivatal, Önkormányzatok képviselői, Rendőrkapitányság, családi összekötő tiszt, , BMGYK.

A szolgálatnál nyilvántartott veszélyeztetett gyerekek száma Szigetváron 92 fő.

A szolgálat ellátási területén a működő közös önkormányzati hivatalok jegyzői nem minden esetben tájékoztatják a család és gyermekjóléti szolgálatot a hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos gyermek szülőjének értesítéséről, ezért hivatkozva a 328/2011. (XII.29.) Korm. Rendelet 13/B § (4) bekezdésére, kértük tájékoztatási kötelezettségüknek tegyenek eleget.

Hatósági intézkedés formája	Javaslatkészítés száma
Védelembé vétel	44
Ideiglenes hatályú elhelyezés	1
Nevelésbe vétel	1

6. Adósságkezelési szolgáltatás

A lakhatás biztonságának erősítése, az eladósodás további megakadályozása érdekében A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993 évi III törvényből kivették az adósságkezelési szolgáltatást, de Szigetvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete saját jogkörben megszavazhatta, hogy települési támogatásként tovább folyósítják, az arra jogosultaknak a 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet alapján. Ez egy olyan szociális gondoskodási forma, amely egyrészt lakásfenntartással, másrészt hátralék felhalmozódás esetén lakhatást segítő természetbeni ellátással van összekötve. Lényeges eleme, hogy a jogalkotó az adósságrendezésre szolgáló természetbeni támogatás folyósítását egy szociális szolgáltatáshoz, az adósságkezelési tanácsadáshoz rendeli. Szigetváron az adósságkezelési szolgáltatás 2004 óta működik, és folyamatosan hozzásegíti az itt élő hátralékkal küzdő családokat a lakhatásuk megtartásához. Az adósságtípusok közül olyan közüzemi tartozásokban segít a lakosságnak, mint a gáz, az áram, a lakbér, a vízdíj és táv-hőszolgáltatások. Egyszerre csak egy adósságtípus rendezésében segítünk ezzel is biztosítva a családot a fennálló tartozásának a visszafizetésére, mivel alacsonyabb önrész megfizetésével nagyobb az esély az adósságának rendezésére.

Személyi feltételek: Egy fő szakmai vezető, adósságkezelői tanácsadó végzettséggel látja el a feladatot.

Adósságkezelési tanácsadás tapasztalatai a 2024-es évben:

2024	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
régi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
új	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Össz esen:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

A 2024-es évben egy ügyfél sem jelent meg a központnál adósságkezelési tanácsadás és adósságkezelési támogatás igénybevétele céljából. Az Önkormányzat települési támogatásként adósságcsökkentési támogatást nem ítélt meg a 2024-es évben,

Nagyobb részt a közüzemi szolgáltatók szankcionálása állhat az érdeklődés csökkenés mögött. Mind a helyi ivóvíz szolgáltató, mind az E-On szankciókat vezettek be abban az esetben, ha az ügyfelek nem fizetik ki az elfogyasztott szolgáltatást. Az ivóvíz szolgáltató szigorúan szűkíti vagy kikapcsolja a szolgáltatást nem fizetés esetén.

Az E-On Energiaszolgáltató Kft. és az MVM Zrt., pedig előre fizetős mérőórákat szerel fel a hátralékos ügyfeleknél. Ezáltal biztosított a szolgáltatás folytonossága és a feltöltés összegéből vonja folyamatosan a fennálló hátralékot, amíg el nem fogy. A Kisváros NonProfit Kft. a magas lakbérhátralékoknál alkalmazza a kilakoltatást, mint szankciót egyre gyakrabban, de még így is sok kintlévősége van. A távfűtést nem tudja szankcionálni a Szigetvári Távhő Szolgáltató Kft., mivel az ellátott lakások nincsenek külön felszerelve fogyasztásmérő órával.

Szolgáltatás iránt érdeklődők száma (új):	0 fő
Megkötött együttműködések száma	0 fő
Ebből előzetes együttműködési szakaszban lezárt esetek	0 fő
Ebből adósságcsökkentési támogatás megítélése	0 fő

Az adósságcsökkentési támogatás megítélése után lezárt sikeres esetek (2022-ből)	0 fő
Az adósságcsökkentési támogatás megítélése után lezárt sikertelen esetek	0 fő
Jelenleg folyamatban lévők	0 fő

Szolgáltatás iránt érdeklődők közüzemi díjtarozása adósságtípusok szerint:

áramdíj hátralék	0 fő	
gázdíj hátralék	0 fő	
vízdíj hátralék	0 fő	
lakbérhátralék	0 fő	
táv-hő hátralék	0 fő	

Ügyfélfogadási rend:

Hétfő de 8.00- 12.00
Kedd du 13.00 – 15.00

Szakmai kapcsolatok:

A Közigazgatási Osztály munkatársaival és a közüzemi szolgáltatókkal (E-ON Energiaszolgáltató Kft., Baranya – Vízz Zrt., Szigetvári Távhő Szolgáltató Kft., Kisváros Nonprofit Kft.) megfelelő a kapcsolat. Az együttműködés kölcsönös segítségnyújtáson és tájékoztatáson alapul.

Szakmaközi megbeszélések

Helyszín: Szigetvár

Időpont:2024.02.20.

Téma: Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Dencsháza Jelenlét Pont – település szociális helyzete, közös együttműködés, jelzési kötelezettség, protokoll, jelzőlapok átadása

Időpont.:2024.06.24.

Téma: Szigetvári Önkormányzat SZEL bizottságának elnökével Pogács Annával és Szoták Árpádné SZEL bizottsági taggal egyeztetés az önkormányzati bérlakások kapcsán.

Időpont: 2024.09.24.

Téma: Szigetvári Önkormányzat SZEL bizottságának elnökével Pogács Annával egyeztetés az önkormányzati bérlakások kapcsán.

Időpont:2024.10.10.

Téma. Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Dencsháza Jelenlét Pont – tájékoztatás az újonnan bevezetésre kerülő szolgáltatásról, település szociális jellemzői, szorosabb együttműködés a jelzőrendszer tagjaival

időpont: 2024.10.15.

Téma: Roma Nemzetiségi Önkormányzattól, Nömös Dezső alelnök és Zöld István elnök vettek részt– TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú „Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen” elnevezésű projekt kapcsán a képviselők tájékoztatására került sor.

Helyszín: Nagypeterd Közös Önkormányzati Hivatal

Időpont: 2024.02.15.

Téma: Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Felzárkózó települések – Somogyhatvan település szociális jellemzői, közös együttműködés, protokoll, jelzések

Időpont: 2024.08.14.

Téma: Védőnő Szolgálattal történő együttműködés, 5 település szociális jellemzői (Somogyhatvan, Somogyapáti, Somogyviszló, Patapaklosi, Basal) protokoll, jelzések

Időpont: 2024.10.24.

Téma. Braun Attila, Nyugotszenterzsébet új polgármesterével szakmaközi megbeszélés, tájékoztatás a protokollokról, településen élők szociális problémái, együttműködés, jelzési kötelezettség

A szakmaközi megbeszélések az ellátási területet érintő és a kliensek életében felmerült problémákról szólnak, céljuk a hatékonyabb család gondozás megvalósítása.

IV. Család és Gyermekjóléti Központ

1. Igénybe vevők jellemzői

Az eltelt időszakban Szigetvári Járás területén a 1658 fő vette igénybe a központ szolgáltatásait, ők jogerős **hatósági intézkedés keretében gondozott (272) és speciális szolgáltatásokat (1384)** igénybe vevő személyek. Számuk az elmúlt évhez képest 20 % emelkedést mutat. Az ellátandó célcsoportot elsősorban a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek és családjaik alkotják. A szociális segítő tevékenységgel már nem kezelhető, veszélyeztetett kiskorúak esetében védelembe vétel elrendelésre került sor. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család és gyermekjóléti központ, a szolgáltatásait a gyámhatóság, illetve a bíróság határozata alapján biztosítja. A Központ a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő egyéni gondozási-nevelési terv alapján folytatja a segítő tevékenységet. Az elmúlt időszak esetszámai, az elmúlt évhez képest 15 % növekedést mutat. A gyerekeknél, családoknál és a köznevelési intézményekben tapasztalt problémák köre számottevően nem változott, viszont azok mélysége, a bántalmazások mértéke, drámai mértéket kezd ölteni. A hagyományos szociális munka eszközei, a rendszer teherbíró képessége és a jogszabályi környezet sok esetben kevés, rosszabb esetben tovább nehezíti a sikeres esetkezeléseket, a valódi célok elérését. Az öngondoskodás és a felelősségvállalás hiánya növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzik a családok életvitelébe és a szülői kompetenciák hiányába, és a családi keretek a szabályok erkölcsi normákon túli flexibilitását eredményezi. A legsérülékenyebb csoportok a rossz egészségi állapotúak, az alacsony végzettségűek, valamint a kisebb településen élők. Mindezen jellemzők markánsan leképezik a járás ellátási területét, növelik és mélyítik az itt élő családok problémáit. A szociális szektorban ezért szükségszerűvé-elengedhetlenné vált az egyéni és a szakmai reziliencia, és a szakmai következetesség. Míg az első az adekvátabb esetkezeléseket, a második az objektív szakmai munkát és annak a minőségét segíti elő.

A Központhoz beérkezett jelzések megoszlása:

Az Intézmény a jelzőrendszeri tagokkal szoros együttműködést alakított ki az elmúlt években, mely jó munkakapcsolat fenntartására törekedtek a tárgyévben is. A központhoz 482 beérkezett jelzést regisztráltunk az elmúlt évben. Bölcsődék-óvodák-iskolák esetében állandó kapcsolattartók keresik fel havonta az intézményeket. Védőnőkkel szükség esetén közös családlátogatás szervezése során valósul meg az együttműködés. A család, szakemberek közötti játszmázását esetmegbeszélőkkel, esetkonferenciákkal védik ki a családdal kapcsolatban álló kollégák.

A családokkal legtöbbször a családsegítő munkatársak javaslata alapján kerültünk kapcsolatba. A legtöbb jelzést a helyi hatóságoktól kaptuk (Rendőrség, Önkormányzat, Jegyző, Kormányhivatal), melynek aránya az összes beérkező jelzés 73 % volt. Az elmúlt évhez képest emelkedő tendenciát mutat. *Ezek a jelzések a már gondozott családok ügyében érkeznek hozzánk.* Magas a köznevelési intézmények által küldött jelzések száma 14 %, melyek többnyire az iskolai, óvodai hiányzásokhoz kapcsolódó jelzési kötelezettségből áll.

A gyermekekkel/családjakkal, havi rendszerességgel tartjuk a kapcsolatot, szükség esetén gyakrabban.

	Megnevezés	Küldött jelzések száma
1.	Egészségügyi szolgáltató	25
2.	Ebből védőnői jelzés	21
3.	Napközbeni kisgyermekes ellátást nyújtók	-
4.	Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat (CSGYJSZ, KP, gyerekház, CSAÓ)	4
5.	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1
6.	Átmentő gondozást biztosítók	-
7.	Menekülteket befogadó állomás, átmentő szállás	-
8.	Köznevelési intézmény	66
9.	Rendőrség	35
10.	Ügyészség, bíróság	6
11.	OKIT	-
12.	Áldozatsegítés, kárenyhítési feladatokat ellátó szervezet	-
13.	Egyesület alapítvány egyházi jogi személy	-
14.	Pártfogó felügyelői szolgálat	6
15.	Állampolgár	2
16.	Önkormányzat (jegyző),	19
17.	Gyermekvédelmi feladatot ell.kormányhiv.	283
18.	Büntetés végrehajtási intézet, bv.pártfogó felügyelő	-
19.	Állami feladatot ellátó szerv (MÁK)	3
20.	Család és Gyermekjóléti Központ	3
21.	Járási / Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály	8
22.	Összesen	461

2. Az esetenedzseri tevékenység

A veszélyeztetettség felderítésének egyik feltétele a lakóterületen élő népesség életkörülményeiről, problémáiról való ismeretek birtoklása. Ezek a lakóterületen élő gyermekek problémáit, lehetőségeit, szocializációját meghatározó tényezők, melyek ismeretében meghatározható a gondozási terv, mely a gyermekek egészséges fejlődését biztosító beavatkozási mód meghatározását segíti elő.

Az esetenedzserek – kivéve a szociális diagnózist készítő esetenedzsert – olyan családokkal és kiskorúakkal dolgoznak együtt, akik a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó valamely hatósági intézkedésben érintettek. Az esetenedzserek szociális munka módszertana, eszközei segítségével végzik munkájukat, komplex szemléletű megközelítésben, vagyis a különböző kapcsolódó társterületekkel együttműködésben, interprofesszionális jelleggel. *Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a veszélyeztetett gyermekek veszélyeztettségének csökkentésére törekedve nem csak a saját szakmájuk interdiszciplináris tudáson alapuló eszközeit használják, hanem bevonják a segítőfolyamatba más segítő szakmák, egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmények szakembereit és azok tevékenységét koordinálják. Éppen ezért a munkájukban nagyfokú a leterheltség, ami nem számszakilag mérhető és mérendő, hanem az esetek minőségi jellemzőiben: a hozzájuk kerülő ügyek gyakorta hosszas előzménnyel rendelkeznek, ahol valamilyen okból kifolyólag a családsegítés nem tudta a kiskorúak veszélyeztetettségét nemhogy megszüntetni, de mérsékelni sem. Gyakori az is, hogy az esetenedzserek olyan sokproblémás, komplex ellátást és rálátást igénylő, súlyos problémákkal küzdő családokkal dolgoznak, melyek esetvétele szellemileg és lelkiileg igen megterhelő, mindemellett – mivel itt hatósági ügyekről beszélünk – a döntések meghozatala is alapos, több szempontú megfontolást igényel, és ennek felelőssége és következménye mind az esetenedzsert terheli: a gyermek, a család további sorsa. A hatóságok jellemzően a felelősséget áthárítják a gyermekjóléti alapellátásra és sok év után is egyértelműen látszik, hogy örök hivatkozási és felelősségi alap maradunk. Ennek a folyamatnak a végkifejlete maga a döntés, vagyis határozat, melynek indoklása a felelősség áthárítását gyakorta érződik.*

Fontos lenne a prevenció és korai felismerés, korai beavatkozás szakmaiságának, tudatosságának, célzottságának és terhelhetőségének javítása.

A 0-18 éves gondozott gyermekek helyzete:

A 2024-es év megmutatta: miközben a családokat folyamatos kihívás elé állítja az anyagi biztonság megteremtése, addig a gyerekekre egyre nagyobb teher nehezedik: az anyagi biztonság mellett hiányzik a mentális és fizikai biztonság is. A hatósági intézkedésekkel gondozott gyermekek száma 2020-ban volt utoljára ilyen számottevő.

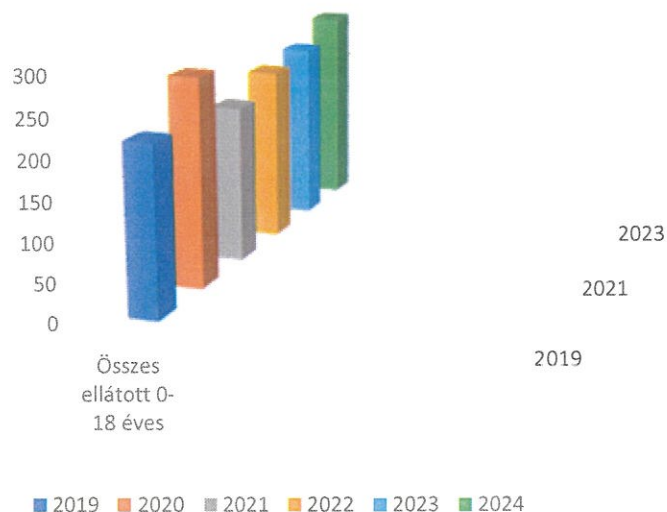
Hatósági intézkedés keretében 272 gyermeket gondoztunk a Központban. A 2022-es évben 145 gyermeket 2023. évben 158 gyermeket 2024. évben 170 gyermeket gondozott a Központ védelembe vétel keretei között, ez éves szinten átlagosan 8 % növekedést jelent. Két esetben a járason kívül kellett családgondozást végezni. Két központ a kizárását kérte az ügyek kapcsán így jelölték ki a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központot a gondozási tevékenység folytatására. 2024. év végére az egyik ügy kapcsán a Szigetvári Központ is kérte a kizárását a kollégákat érő folyamatos inzultusok okán.

A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A védelembe vétel felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

Nevelésbe vett gyermekek száma összesen 88 fő, utógondozott gyermekek száma 1 fő volt. 2024-es évben és 10 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésre került sor több esetben családtagnál. 2024. évben 19 alkalommal tettünk javaslatot, melyből 17 esetben rendelt el a gyámhivatal nevelésbe vételt.

A kezelt problémák jellege szerint idén is túlnyomó részét életviteli, anyagi, lakhatási, családi-kapcsolati és a családon belüli bántalmazás és elhanyagolással kapcsolatos feladatok tették ki. A családok komplex problémái, kirekesztettségük és a gyermekük elvesztésétől való félelem sokszor vezet ellenálláshoz, együttműködési elégtelenséghez bizalmuk megnyerése időigényes folyamat. A bizalmi együttműködés kialakítása azért is fontos, mert pl. a mentális betegségben, szenvedélybetegségben szenvedőknek vagy akár az etnikai kisebbséghez tartozóknak gyakori félelme, hogy a segítségkérés magával vonja a támogatások megvonását, és a gyermek kiemelését eredményezi. Bár a hibázástól való félelem a szakemberekben is gyakori, az elfogadásra épülő együttműködés nem azt jelenti, hogy tolerálják a veszélyeztető bánásmódokat.

Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetenedzseri tevékenységet igénybe vevők

Az esetenedzseri tevékenységben egyre azt tapasztaljuk, hogy egyre több a már mentális betegséggel küzdő, vagy annak jeleit mutató kliens is. Számukra igen problémás segítséget találni, hisz a gyermek- és felnőtt ellátórendszer hiányos, kevés kapacitással bír, sokára lehet időpontot kapni, nincs valódi, adekvát és hatékony terápiás megsegítés. Ha van is, és ebben van változás az elmúlt évtizedben, azért nem ritka ma sem a terápiákkal, pszichológusokkal és pszichiáterrel szembeni ellenállás, a különböző okokkal való háritás.

A családon belül történt bántalmazásokkal kapcsolatban javarészt verbális, lelki bántalmazásokról, sőt lelki terrortól tudunk, ezek száma növekedni is látszik. A félelemben élő embereknek nagy szüksége lenne jogi képviselőre a bíróságon, amit ők maguk a legtöbbször nem tudnak megfizetni. Továbbra is jellemző, hogy az elhelyezett menekülő szülők részben egzisztenciális okokból, a további biztos lakhatás megoldatlansága miatt visszatérnek a

bántalmazóhoz. Vagy el sem mennek, és egy kiegészítő, rideg kapcsolatban továbbra is kényszerűen együtt élnek velük, belenyugodva a testi-lelki kiszolgáltatottságba, vagy egymásnak idegenekként nevelik gyermeküket. Tapasztaljuk azt is, hogy a bántalmazások még mindig sokszor nem kerülnek felfedésre, azokat csak sejtjük, mert érzékeljük valamelyik fél fenyegetett helyzetét. Az is előfordul még, hogy a bántalmazást a környezet jelzi ugyan, de érdemi változást nem történik, akkor is előfordult ez, amikor volt már rendőri intézkedés.

A gyermek bántalmazását sok esetben a válással-gyermekelhelyezéssel kapcsolatban is tapasztaljuk. Ezekben az esetekben az egyik probléma, hogy valamelyik szülő nem egyezik bele a pszichológiai megsegítésbe, vagy maga a pszichológus nem vállalja a gyermek megsegítését arra hivatkozva, hogy amíg a szülő nincs stabil pszichés állapotban és nincs végleges döntés, addig a gyermekkel nem dolgoznak. Sajnos ezekben az esetekben a szülők későn, vagy nem fognak olyan pszichés állapotba kerülni, hogy ez megtörténjen, az elhúzódó, elmérgesedő válásokkor olyan mélyen sérülnek. Súlyosabb esetben szülői elidegenítés is történik, ami tovább nehezíti a helyzetet és az eredményes család gondozást, mivel az elidegenítő szülő módszeresen a segítők tanácsait figyelmen kívül hagyva működik.

Családon belüli gyermekbántalmazás körében egyre több alkalommal tapasztaljuk azt is, hogy életviteli problémák okán vagy szülői motiváció hiányában a szülők gyermeküket bántalmazzák lelkileg, amely abban is megmutatkozik, hogy a "terhet" jelentő gyermekről „lemondanak” „vagy nevelő célzattal ezzel fenyegetik és eljárást kezdeményeznek. Ezek az esetek a kollégákat is megterhelik érzelmileg.

Hatósági intézkedésekhez (javasolt és jogerős) kapcsolódó tevékenység és az érintettek száma

	Hatósági kapcsolódó tevékenység	Hatósági kapcsolódó tevékenység keretén belül érintettek (nem halmozott adat)
Szociális segítő tevékenység	1019	40
Esetkonferencián szervezése, azon való részvétel	9	9
Esetkonzultáció	14	8
Esetmegbeszélés	12	7
Egyéni gondozási nevelési terv készítése	78	27
Első védelembé vételi tárgyaláson való részvétel	48	29
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Nevelésbe vétel	27	18
Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel Védelembé vétel	47	24
Elhelyezési tárgyaláson való részvétel	4	3
Egyéb hatósági tárgyaláson való részvétel	4	3
Családlátogatás	828	48
Környezet tanulmány készítésében való közreműködés	45	26
Környezet tanulmány készítése önállóan	38	19
Egyéb (adomány)	138	32
Összesen	2311	294

3. Hatósági eljárások

A gyermekvédelmi törvény változásai alapján a jogalkotó, egy hatóság hatáskörébe helyezte a hatósági intézkedéseket. Jelenleg a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály hatáskörébe van a hatósági eljárások lebonyolítása. A családsegítő munkatársak a hatósági intézkedés javaslatát a központok felé továbbítják először, majd egy esetmegbeszélést követően a segítő társszakmák bevonásával az esetmenedzser a javaslatot továbbítja a gyámhivatal felé. Az ideiglenes hatályú elhelyezésre

vonatkozó javaslatot is, majd az esetmenedzser a Járási Gyámhivatal felé küldi meg a javaslatát az általa kiegészített információkkal. Kivétel képeznek ez alól a súlyos veszélyeztetettség kapcsán történő eljárás, amikor a szolgálat közvetlenül a hatósághoz juttatja el javaslatát a gyermek érdekében a Központ tájékoztatása mellett. Súlyos bántalmazás vagy életet veszélyeztető helyzet, sérülés észlelése esetén – akár saját családjában nevelkedő, akár a Gyvt. alapján átmeneti gondozásban részesülő, ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett, vagy gyermekvédelmi szakszolgáltatással érintett gyermekről van szó – valamennyi jelzőrendszeri tag, a gyermekvédelmi gondoskodásban dolgozó személy **kötelessége hatósági intézkedést kezdeményezni.**

Az alább felsorolt rizikófaktorok az ellátás, és kiemelten a megelőzés szempontjából fokozott figyelmet érdemelnek.

Családi körülmények:

- erőszak a családtörténetben (a szülő bántalmazott vagy elhanyagolt gyermek volt),
- erőszak a családban (elfogadott a verbális és fizikai erőszak),
- bűncselekmény(ek) elkövetése családtagok részéről,
- szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség,
- egyedülálló, különélő szülők, mostohaszülő, bizonytalan kapcsolódású partner, - a család diszfunkcionális működése,
- zavarok a családi kapcsolatrendszerben,
- elszigetelt család,
- szüléskor az anya 18 évesnél fiatalabb,
- az anya rövidebb-hosszabb időre külön él a gyermektől,
- a szülő és a gyermek temperamentuma közötti diszharmónia.

A szülő személyiségével összefüggő problémák:

- közömbös, túlaggódó, intoleráns a gyermekkel,
- éretlen, vagy sérült személyiség, mentális betegség,
- kötődési problémák,
- alkohol-, drogfüggőség, deviáns magatartás,
- a szülőnek a saját szüleiivel rossz vagy ambivalens kapcsolata volt,
- a szülő is bántalmazott gyermek volt,
- a szülő gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedett.

A gyermekkel kapcsolatos tényezők:

- nem kívánt vagy titkolt terhességből született gyermek,
- koraszülött, kis súlyú gyermek,
- az újszülöttet több mint 24 órára elválasztották az anyától,
- két gyermek születése között kevesebb, mint 18 hónap telt el,
- fogyatékossgal élő, illetve krónikus beteg gyermek,
- nyugtalan, nehezen megnyugtatható, síró csecsemő,
- magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermek,
- szabálysértés(ek), bűncselekmény(ek) elkövetése a gyermek részéről

Hangsúlyozni kell, hogy több rizikófaktor együttes jelenléte sem vezet szükségszerűen bántalmazáshoz, elhanyagoláshoz. Nagyon kedvezőtlen körülmények között is élnek gyermekek harmonikus, szerető, védelmező légkörben, ugyanakkor optimálisnak látszó és kiegyensúlyozott családban is megtörténhet a gyermek elhanyagolása, lelki és /vagy fizikai bántalmazása.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenedzseri tevékenység

		Védelembe vétel	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógond.	Összesen	ebből lány.
Össz. fiú lány	0-2	14	2	15		31	16
	3-5	27		18	1	46	19
	6-13	67	5	30	3	105	50
	14-17	62	3	25		90	47
	18-						
Össz.		170	10	88	4	272	132
Ebből lány		75	5	51	1	132	
Ebből hátrányos helyzetű						116	
Ebből halmozottan hátrányos helyzetű						141	

(nem halmozott adat)

3.1. Védelembe vétel

Amennyiben alapellátásban nem kezelhető a családban fennálló probléma, a gyermekek gondozását védelembe vétel keretei között folytatjuk, mely során gyámhatóság kötelezte a szülőket/gyermeket kötelezettségeik teljesítésére. A hatóság által jóváhagyott gondozási-nevelési terv teljesítésében az esetenedzserek és a családsegítő munkatársak közösen segítenek a családoknak egyéb segítő szakemberek bevonásával. A tárgyévben 170 gyermeket gondoztunk védelembe vétel keretei között és 43 esetben éltünk védelembe vételi javaslattal ezek között volt nemleges javaslat is.

Kilenc gyermek esetében beszélhetünk két éve fennálló védelembe vételről. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében rendszeresen tájékozódnak az esetenedzserek a gyermekkel kapcsolatban álló intézményeknél, a gyermek fejlődéséről, a család együttműködéséről, szükség esetén esetkonferenciát szervezett, hogy tisztázza a gyermekkel kapcsolatos feladatokat. A védelembe vétel felülvizsgálatára évente kerül sor, szükség esetén rendkívüli felülvizsgálatot kezdeményezhet a családgondozó.

3.2. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermekek ellátását, gondozását súlyosan veszélyeztető körülmények fennállása esetén, mely megoldása a gyermek saját családjában nem kezelhető és a gyermek, sürgős elhelyezésére van szükség, javaslatot tesz a szolgálat az ideiglenes hatályú elhelyezésre. 2024. évben 4 esetben kellett ideiglenes hatállyal történő elhelyezésre javaslatot tennünk.

3.3. Nevelésbe vétel

Nevelt gyermekek száma: 88 gyermek, utógondozott gyermekek száma 4. A nevelésbe vett gyerekek száma 4 fővel emelkedett.

Tapasztalataink szerint az olyan családokban, ahol mindennapi a létfenntartásért a küzdelem, hamar belenyugszanak, hogy a gyermek szakellátásban nő fel. Általában véve is egy, maximum két év után szinte esélytelen a hazagondozás, elvész a családban a motiváció, megszokják az új életet, a nehéz helyzetben ez akár racionalitáson is alapulhat. Ezért gyakorta nem a hazagondozás körül folyik a velük végzett szociális segítőmunka, hanem a kapcsolattartás finomítása körül.

Általában elmondható a két hatósági eljárással kapcsolatban (id., nevelésbe vétel), hogy az eljárások során elhúzódnak van, van, hogy ismerjük az indokait (bár szakmailag óriási kérdőjelek vannak bennünk annak indokoltságát tekintve), és gyakorta nem ismerjük, legfeljebb sejtjük az elhúzódnak eljárások okát. A férőhelyek és a szakemberek száma nem igazán tud lépést tartani a szakellátásba kerülő gyermekek számával. A gyámhivatal jelentős túlterheltsége és a fluktuáció, érezhető a különböző eljárások lefolytatásában. Ezek az elhúzódnak volt, hogy hónapokat jelentettek súlyos veszélyeztetés esetében is. Joggal merül fel a kérdés, hogy a gyermek érdeke hol van? Ez általában is igaz minden ilyen vagy olyan okból elhúzódnak eljárásra

3.4. Pártfogás, megelőző pártfogás

2024. évben 5 esetben készült új környezettanulmányt a szigetvári térség területén gyermekkorú elkövető esetében. A bűnisméltés kockázatát az eset kapcsán magasfokú értékelték így védelembe vétel és megelőző pártfogás foganatosítása mellett folyt a kiskorú gondozása. Védelembe vétel mellett összesen 7 db ügyben rendelte el a Szigetvári Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály a megelőző pártfogást az Ő gondozásuk folyamatos. A megelőző pártfogás kapcsán általánosságban elmondható, hogy a fiatalok és a törvényes képviselők vagy nem működnek együtt, vagy csak látszólagos az együttműködés részükről.

14 év alatti bűnelkövetők közül: 1 főt alapellátás keretében, 5 főt védelembe vétel keretében gondoztunk, 14-18 éves bűnelkövetők közül: 7 főt védelembe vétel keretében, 8 főt megelőző pártfogás mellett gondoztunk.

Jogszabályi háttér:

- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 91/N. § (2)-(3) bekezdése,
- a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013.(VI.29.) KIM rendelet (a továbbiakban: Pfr.) 19/H. § és 19/K. § (1) bekezdése,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) 18/B. §, 22.§ (2a) bekezdés.

Bűncselekménnyel érintett kiskorúakra vonatkozó családgondozás tapasztalatai

A szabálysértési eljárás megindítására, nem minden esetben iskolai mulasztás okán volt szükség. Az alábbi ügyekben *garázdaság, lopás súlyos testi sértés, bűncselekmény* miatt indult büntető eljárás a fiatalok ellen. Ezekben az ügyekben vagy már védelembe vétel keretében folyt a gondozás vagy védelembe vételre elrendelésére került sor.

Kockázati tényezők, okok a bűnelkövetés hátterében:

- Kortársak negatív befolyása, deviáns baráti kör
- Helytelen szülői nevelés, szülői felügyelet, odafigyelés hiánya
- Nélkülözés, szegénység, rossz anyagi, szociális körülmények
- Indulatkezelési problémák

	Összesen (fő)	Ebből		
		alapellátásban gondozott *	védelembe vétel mellett gondozott *	megelőző pártfogás mellett gondozott*
14 év alatti bűnelkövetők száma összesen:	6	1	5	
14 év alatti szabst. elkövetők száma	5	1	4	
14 év alatti bűncs. elköv. száma össz.:	1		1	
14-18 éves bűnelkövetők száma összesen	13		6	7
14-18 éves szabst. elkövetők száma	3		3	
14-18 éves bűncs. elköv. száma össz.:	15		7	8

A bűncselekmény és szabálysértés elkövetésének okai általában a kamaszkori viselkedéskultúrához, az identitás kereséshez kapcsolódóan alakulnak ki jellemzően a rossz családi és szociális környezetben nevelkedő fiatalok körében. Több alkalommal *garázdaság, lopás, súlyos testi sértés, egy esetben lőfegyverrel való felelőtlen magatartás* bűncselekmény miatt indult büntető eljárás a fiatakorúak ellen. A szabálysértési eljárások többsége *iskolai mulasztás* miatt indult.

A kamaszkorban elkövetett bűncselekmények és szabálysértések hátterében összetett okok állnak. Ezek egy része pszichológiai vagy érzelmi természetű, más részük a környezeti és társadalmi tényezőkből ered. A gyermekek kiemelt kockázatú csoportot jelentenek óvatlanságuk és hiszékenyséjük miatt is. A kamaszkor (serdülőkor) az egyik legérzékenyebb és legkritikusabb életszakasz az ember életében. Ez az időszak tele van testi, lelki és szociális változásokkal, amelyek gyakran hatással vannak a viselkedésre is. A kamaszok különösen hajlamosak lehetnek a szabályszegésre, lázadásra és akár törvénytörő cselekményekre is. Okok, amelyek a kamaszkorban elkövetett bűncselekmények és szabálysértések mögött állhatnak:

1. Identitáskeresés és lázadás

A serdülők próbálják megtalálni önmagukat, és gyakran próbálják levetkőzni a szülői vagy tanári tekintélyt. Ezt néha lázadás formájában fejezik ki, például szabályszegéssel vagy kisebb bűncselekményekkel (pl. lopás, rongálás).

2. Kortárs csoport hatása

A kamaszok számára kiemelten fontos a kortársak elismerése. Egyes fiatalok azért követnek el szabálysértéseket (pl. garázdaság, alkohol vagy dohánytermék fogyasztása), hogy „menők” legyenek vagy beilleszkedjenek a baráti körükbe.

3. Családi háttér és nevelés

Az instabil, elhanyagoló vagy agresszív családi környezet gyakran hozzájárulhat a fiatalkori deviáns viselkedés kialakulásához. Hiányzó szülői felügyelet, következtelen nevelés vagy például a családon belüli erőszak szintén rizikófaktor.

4. Iskolai problémák

Az iskolai kudarc, kirekesztés, bullying (zaklatás) vagy tanulási nehézségek hatására a fiatal elidegenedhet a társadalmi normáktól. Ez az elidegenedés agresszív vagy törvénytörő magatartásban is megnyilvánulhat.

5. Mentális és érzelmi problémák

Depresszió, szorongás, dühkezelési nehézségek vagy impulzuskontroll-zavarok szintén hozzájárulhatnak a szabálysértő magatartáshoz. A pszichés problémák felismerése és kezelése gyakran hiányos a serdülők esetében.

6. Szegénység és társadalmi egyenlőtlenség

A hátrányos helyzetű fiatalok – akik nem jutnak hozzá megfelelő oktatáshoz, lehetőségekhez – gyakrabban keveredhetnek bűncselekményekbe (pl. lopás, feketekereskedelem). Az anyagi nehézségek kényszerítő körülményként is működhetnek.

7. Digitális világ és média hatása

Az internet, a közösségi média és az erőszakos videójátékok is formálhatják a fiatalok értékrendjét. A túlzott online jelenlét és a valóságtól való eltávolodás torzíthatja a viselkedésmintákat és csökkentheti az empátiát.

A megelőzés kulcsa a figyelmes családi háttér, az iskolai támogatás, valamint a mentális egészség megőrzése.

Fontos, hogy a fiatalok pozitív mintákat és biztonságos környezetet kapjanak az egészséges fejlődésükhöz. A gondozási tevékenység során nagy hangsúlyt fektetünk a szabadidő hasznos eltöltésére, mellyel megelőzhető a bűnismétlés. Szigetváron Ifjúsági Klub keretei között és az iskolákban pedig csoportfoglalkozás keretében foglalkozunk az internet veszélyeivel, az iskolai erőszak hatásaival a gyermekeket érintő egyéb problémákkal.

Az ellátási területen nem működik bűnmegelőzési bizottság sem áldozatvédelmi iroda, a KEF kereti között azonban rendszeresen történik információ csere a rendőrkapitányság munkatársával az ellátási területen tapasztaltakról, illetve a Rendőrkapitányságon Áldozatvédelmi referens kolléga foglalkozik az áldozattá vált kliensek tájékoztatásával. A központ a rendelkezésre álló információk és szóróanyagok segítségével irányítja tovább a klienseket az áldozatvédelmi iroda Pécsi kirendeltségére.

3.5. Családba fogadás

Az új Ptk.-ban a szülői felügyeleti jog szünetelésének szabályai közé bekerül a családba fogadás intézménye.

A gyámhatóság akkor járulhat hozzá ahhoz, hogy a gyermeket más, a szülői felügyeletet gyakorló szülő(k) által megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, ha a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok ezt indokoltá teszi, illetve, ha a családba fogadás a gyermek érdekében áll.

2024 -ben 25 esetben tettünk javaslatot családba fogadásra és jelenleg 43 családba fogadott gyermekkel állunk kapcsolatba. A családba fogadó gyám ezekben az esetekben döntő többségében a nagyszülő vagy közeli hozzátartozó személyben kerül kirendelésre.

4. A központ speciális szolgáltatások keretében végzett tevékenység és az azokban ellátott személyek

<i>Tevékenység</i>	Speciális tevékenységek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban végzett</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>	Ellátott személyek száma	<i>Ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett</i>	<i>Központban ellátott</i>	<i>Szolgálathoz kihelyezett</i>
Kapcsolattartási ügyelet	83	83	83		37	37	37	-
Utcai szociális munka	8				22			
Kórházi szociális munka	53				17			
Óvodai iskolai szociális segítő tevékenység	931				1456			
Szociális diagnózis készítése	5				9			
Készenléti szolgálat	7							
Fogyatékosügyi tanácsadás	16				14			
Jogi tanácsadás	44	6	44		34	6	34	
Pszichológiai tanácsadás	237	64	237		57	19	57	
Mediáció	-				-			
Hátralék kezelési tanácsadás	-				-			
Összesen	1384	83	367		1662	11	128	

A tanácsadások és speciális szolgáltatásokkal való együttműködést, az esetmenedzserek megfelelőnek ítélik meg. Nagy segítséget jelent továbbá, hogy **2024 augusztustól rendelkezésre áll főállású pszichológus** a központban, ami nagyban segíti a szociális munka hatékonyságát. A szakemberek lehetőséget biztosítanak arra, hogy személyesen is konzultálhassanak velük az esetmenedzserek, nem csak a tanácsadás megkezdése előtt, hanem a segítő munka teljes folyamatában.

4.1. Fogyatékosügy tanácsadó-delegált szolgáltatás

A fogyatékosügyi tanácsadói tevékenység, mint új szolgáltatás a Szociális törvényben és a Gyermekvédelmi törvényben nevesítésre került 2022. január 1-jei hatállyal. Az új szabályok értelmében országos hálózat keretében, az emberi erőforrások minisztere által kijelölt család- és gyermekjóléti központokban nyújtják a szolgáltatást a fogyatékosügyi tanácsadók. Baranya megyében a pécsi Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ a feladatra kijelölt intézmény, megkeresésükre ügyfélfogadási időt biztosítunk fogyatékosügyi tanácsadó kollégájuknak. Intézményünkben havonta egy alkalommal minden hónap első csütörtökén tart ügyfélfogadást a fogyatékosügyi tanácsadó kolléga. 14 ügyfél jelent meg a kollégánál az eltelt időszakban összesen 16 alkalommal.

4.2 Óvodai és iskolai segítő szolgáltatás

A Szigetvári Gyermekjóléti Központ ellátási területébe 15 óvoda, 12 általános iskola és egy középiskola tartozik, melyekben az óvodai iskolai segítő szolgáltatást jogszabályi előírásnak megfelelően, -a Gyvt 40§A (2) pontjának rendelkezése alapján: „A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatást lát el” - együttműködési megállapodások alapján látjuk el. A 15 óvodával 2023. február 01-ével ismét két évre új együttműködési megállapodásokat kötöttünk a szolgáltatás folyamatos biztosítása érdekében. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján az együttműködési megállapodásokban hangsúlyosabban foglalmaztuk meg az adatvédelemre vonatkozó pontokat, mert azt tapasztaltuk, hogy a pedagógusok együttműködési készségét gyengíti, hogy nem tudják mi sért adatvédelmet és mi nem. Az ebből fakadó bizonytalanság miatt, sokszor már késve, nem a megfelelő pillanatban tudunk belépni a segítő folyamatokba, mind az ovik, mind az iskolák esetében, ez a márciusban életbe lépett protokoll óta lassú javuló tendenciát mutat. A Szigetvári Tankerülettel történő együttműködési megállapodások egy évre szólnak, megújításukra szeptemberben került sor, ez 12 általános iskolát foglal magában. A középiskolával való együttműködési megállapodásnak nincs végdátuma. Az ellátott 28 köznevelési intézményben összesen 2734 gyermek van (2024. októberi adat), akik közül 41% hátrányosan, vagy halmozottan hátrányos helyzetű, a valamilyen speciális vagy különleges szükséglettel rendelkező gyerekek aránya eléri a 17%-ot, ami magasabb az országos átlagnál. Az SNI-s gyerekek számbeli növekedésének több oka is lehet, egyebek mellett az, hogy a korábbinál jobb diagnosztikai módszerek állnak a szakemberek rendelkezésére. Összefüggőhet azzal is, hogy a kormány 2020 januárjától szigorított az iskolahalasztás, valamint az iskolaérettség megállapításának szabályain, ami miatt sok hat éves gyermek éretlenül kerülhetett be az iskolába plusz egy év óvoda helyett. Mindez az iskolában csapódik, nemcsak magatartási problémákban, hanem komoly tanulási zavarokban, ami mind az érintett gyerekeket, mind a szülőket és magát az iskolát is komoly feladat elé állítja.

A számszerűsített adatok a következők (2024. október)

	Intézmény (db)	Gyereklétszám (fő)	Hátrányos, halmozottan hátrányos gyerekek (fő)	Speciális, különleges szükséglet (fő)
Óvoda	15	732	168	83
Közoktatási intézmény	13	2002	535	786
Összesen	28	2734	703	869

A problémák tekintetében a tavalyi évhez képest nincs nagyobb változás. Az országos tendenciát tükrözik le a százalékos mutatók is, bár a számok a járásunkban a valamilyen tanulási és egyéb zavarral küzdő gyerekek esetében magasabb. A problémák gyökere mind a családoknál, mind a köznevelési intézményekben a társadalmilag jelen lévő értékválságból és a generációk közti éles különbségekből, a felgyorsult digitalizációból fakad. Az öngondoskodás és a felelősségvállalás hiánya növekvő tendenciát mutat, ami begyűrűzik a családok életvitelébe a szülői kompetenciák szélesedő hiányába, mind a családi keretek és szabályok erkölcsi normákon túli negatív flexibilitását eredményezi. Az ebből fakadó frusztráció pedig az ellátórendszerben is jelentősen lecsapódik. A szülők részéről inkább a problémák háritását tapasztaljuk, mintsem a konstruktív probléma megoldási készséget. Azonban figyelemre méltó tény, hogy azok a minták és nevelési szülői eszköztárak, amik generációkon keresztül hatékonyan működtek, zömmel hatástalanokká váltak. Az ebből fakadó elégtelen szülői attitűd a köznevelési intézményekben is megjelenik nehezítve az ott zajló nevelő-oktató munkát. A pedagógusok pedig sajnos nem rendelkeznek hatékony módszertannal, amely adekvátan képes reagálni a felgyorsult digitalizált világból fakadó problémákra, a megváltozott viselkedéskultúrára, a gyerekek generációs sajátosságaira, és az abúzusokra. Ezt támasztja alá a 245/2024. (VIII. 8.) kormányrendelet mely szerint szeptember 01-től a diákok bevihetik ugyan az iskolába a telefonjukat, de rögtön le is kell adniuk azokat egészen addig, amíg be nem fejeződik az utolsó órájuk. Ez idő alatt fő szabály szerint a házirendben meghatározott elzárt helyen kell tárolni az okoseszközöket. A rendelet arra lehetőséget ad, hogy az igazgató vagy a tanár a tanítási cél megjelölésével engedélyezze az órákon a mobilok és más okoseszközök

használatát.

Az óvodai és iskolai szociális segítők ezeket az ellentéteket próbálják feloldani a köznevelési intézményekben segítő beszélgetések, a szociális kompetenciákat fejlesztő, valamint a preventív csoportfoglalkozások által. A Központ ellátási területén a szolgáltatás már beágyazódott, folyamatosan biztosított, így szakmai és kapcsolati keretei kiforrottak, de szakmailag flexibilisen követjük a változásokat, és alkalmazkodunk a felmerülő igényekhez.

A Központ ezt a kötelező szolgáltatást 2024-ben 3 kollégával biztosította, akik jogszabályban előírt szakirányú szociális végzettséggel rendelkeznek, ebből 1 fő osztott munkakörben látja el a feladatot. A kollégáknak a szakfeladathoz előírt kötelező 90 órás képzés megszervezését 2023-ban indította el a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet, a képzés 2024 őszén valósult meg. A Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar Siófoki Campusán jelenléti oktatásban, illetve az egyik kollégának az ezen felül plusz 30 órát online oktatás keretében teljesítette. 2024 februárjától a szolgáltatás kisebb átszervezésére került sor, fluktuáció miatt. Ennek következtében 2024. februárjától a 15 óvodában ugyanaz a segítő biztosítja a szolgáltatást, így megnövekedett és hatékonyabbá vált a csoportfoglalkozások száma.

Az óvodai és iskolai segítő szolgáltatás célja és tartalma jogszabályilag meghatározott, másrészt túl a prevención, az is célja, hogy tehermentesítse és segítse a pedagógusokat a szociális jellegű feladatokban, mivel, az iskolai szociális munkás, azon a köztes területen működik, ahol az iskola és a gyermek hatóköre találkozik. Így a pozitív, a gyerekek érdekeit szolgáló megoldásoknál a szakemberek kooperációs készsége meghatározó tényező. Feladatunk folyamatosan kihangsúlyozni, hogy az **óvodai-iskolai szociális segítő munka igénybevételének lehetősége az adott köznevelési intézményben minden gyermek alapvető joga, ahhoz egyforma eséllyel kell, hogy hozzáférjen.** Hangsúlyozása fontos, hogy mindez markánsan bekerüljön a szakmai és a pedagógusi köztudatba, eztévről-évre megfogalmazzuk minden szakmai fórumon. Fontos lenne az erre vonatkozó szakmai érzékenyítés a köznevelési ágazatban, a jó gyakorlatok és a szakmai esetmegbeszélők kiszélesítése, illetve ehhez egy szakmai kooperációs protokoll kidolgozása és annak gyakorlati beágyazódása.

Az óvodai és iskolai szociális tevékenység létszám adatai:

	2024.01.01. – 12.31. közötti időszak	2025. 01.01. - 06.30. közötti időszak
Elért gyermekek száma:	2813	2061
Elért szülők száma:	43	49
Elért pedagógusok száma:	557	309

Egyéni esetkezelések száma:

	Össz. létszám (2024. októberi adat)	Egyéni esetkezelésekbe 2024 évben bevontak száma	Segítő beszélgetések száma 2024 évben
2024.01.01.–12.31. közötti időszak	2734 fő	136 fő	327 alkalom
2025. 01.01. - 06.30. közötti időszak	2734 fő	33 fő	124 alkalom

A számadatokból egyértelműen látszik, hogy a két képzésben lévő kolléga 4 hónapon keresztül kevesebb alkalommal tudott jelen lenni a köznevelési intézményekben.

A kezelt problémák hátterében jellemzően a társas kapcsolatok hiányai, a családi diszfunkciókból fakadó rendszertelenségek, és bántalmazások, az online térben elkövetett abúzusok voltak fókuszban, az iskolai nehézségek mellett.

Nem egyértelműek a kompetencia határok az iskola és a család relációjában, az iskolai és családi nevelés közti pszichés különbségek, valamint a szülők és a pedagógusok nézőpontjából adódó percepciók eltérések tekintetében. Ezek a tények mind azt mutatják, hogy a holisztikus szemlélet, a kooperáció szélesítése és a partnerség elengedhetetlen ahhoz, hogy ezeket a folyamatokat lassítani tudjuk, vagy optimálisan akár vissza is fordíthassuk, ezért fontos a szakmai jelenlét aktív, kezdeményező és attitűddel történő biztosítása.

Valamint alapvető ellentét, hogy a digitális eszköz-használatban való jártasságban a generációs különbségek markáns helyszíne a közoktatás, amely nehezen zárkózik fel az online világ gyors üteméhez.

További nehézség azoknak a civil szervezeteknek a kirekesztése a közoktatásból, akik a generációs problémákra és kérdésekre adtak korszerű választ a gyerekeknek, de nem rendelkeznek a minisztériumi nyilvántartási engedéllyel. Várhatóan az ezt szabályzó 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításra kerül 2025-ben, mert hiányzik az a fajta felvilágosító tevékenység az iskolákból, ami kikompenzálja a gyerekek online térből szerzett fals információit.

A legtöbb gyermeket a prevenció csoportfoglalkozások által értük el az óvodákban készségfejlesztő, és iskola előkészítő foglalkozásokon keresztül. Az iskolákban a klasszikus témákon kívül a pozitív énkép erősítése és az iskolai vagy online térben történő bullying a kiemelt témák között szerepelt, sajnos nemcsak a csoportos, hanem az egyéni segítő beszélgetésekben is. Felerősödött az iskolai és az online térben történő bullying, ami komoly veszélyfaktor, hisz sokáig tud „láthatatlanul” működni, teljesen átírva egy osztályközösség csoportdinamikáját, gyengítve az egymásért, a közösségért való felelősséget, ellehetetlenítve a bántalmazott gyermeket érzelmi és csoport szinten egyaránt. Ehhez is kapcsolható igény a gyerekek énképének pozitív megerősítése, ami sajnos a bullyinggal korreláló felerősödő negatív folyamat, hogy önmagukat, társas kapcsolataikat és a csoporton belüli helyzetüket is rosszabbul ítélik meg a valóságnál. Erre az igény is megnőtt, mivel az iskolákban az oktató és nevelő munka aránya a tanítás irányába mozdult el, de a gyerekek mentális állapota ugyanolyan arányban, ha nem jobban igényli a nevelő tevékenységet.

7 közösségi rendezvénybe kapcsolódtunk be, mint a szervezésbe, mint a lebonyolításba, egyszerre sikerült mind a két települést bevonni, nemcsak a helyi köznevelési intézményeket.

Csoport és közösségi tevékenységek:

	2024.01.01. – 12.31. közötti időszak	2025. 01.01. - 06.30. közötti időszak
Óvodai csoportfoglalkozások	120 db	142 db
Iskolai csoportfoglalkozások	25 db	17 db
Közösségi rendezvények	7 db	2 db
Grundbirkó csoportfoglalkozások	68 db	35 db

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretén belül heti rendszerességgel biztosítunk grundbirkó foglalkozásokat, amiket éves együttműködési megállapodás alapján hivatásos edzők tartanak a járás öt iskolájában és egy, illetve szeptembertől már két óvodájában havi szinten 55-65 gyermek rendszeres bevonásával. A prevenció foglalkozások célja a rendszeres mozgás beépítése a gyerekek szabadidős tevékenységébe, a játékigény kialakítása, a szabálykövetés és koordinációs képességek fejlesztése, illetve ezek általa gyerekek szociális hátrányának mérséklése. A nyáron három grundbirkós napközis tábor is megszervezésre került, 15-15-15 gyermek részvételével. A táborokban vidéki gyerekeket is fogadtunk, utaztatásukról minden nap gondoskodtunk. Minden hónapban részt vettünk vagy regionális vagy vármegyei versenyeken, hogy a gyerekek összemérhessék tudásukat, visszacsatolást kaphassanak a megszerzett tudásukról. Februárban a Grundbirkózó Országos Diákolimpiai döntőn 4 csapattal, ahol az országos bajnoki helyezéssel kívül is több kimagasló helyezést értünk el. A napi sportoláson kívül a

tehetség gondozás áll a programok fókuszában. A prevenciós szolgáltatás népszerű a gyerekek körében, amit az elért sporteredmények is igazolnak.

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat sok éve beágyazott tevékenysége a nyári napközis táboroztatás. *2025-ben 4 tábor került megszervezésre, 2 IFIS, egy a Szigetvár, egy pedig a Somogyapáti térségből, összesen 69 gyermek részvételével, illetve a Szentlászlói térségben kalandnap keretében augusztus 26-án, 18 gyermek vett részt közösségi kiránduláson.* Évek óta jellemző, hogy mind az iskolák, mind a szülők ajánlják egymásnak a táborainkat. Kiemelten figyelünk rá, hogy elsősorban a hátrányos helyzetű családok gyerekeit fogadjuk, de évről évre nő azoknak a gyerekeknek az aránya, akik valamilyen diszfunkcióval vagy viselkedészavarral küzdenek, ami speciálisabb módszerek alkalmazását és többlet figyelmet igényelnek a kollégák részéről. Emellett a járás középrétegébe tartozó családok gyerekeinek aránya a covid óta minden évben eléri a 40%-ot. Évről évre azt tapasztaljuk, hogy a szülők is elfáradnak az év végére, nehezen tudnak egyensúlyt találni saját és gyermekük életében is, az online és a valós hétköznapi életük, valamint az elvárások között. Így a nyárra megfogyatkoznak a családok belső erőforrásai, a mobilizálható kapcsolataik, anyagi forrásaik, hogy a gyerekek tartalmas szünidejét biztosítani tudják.

A Belügyminisztérium 6/2025.(II.25.) a gyerekek táboroztatásának közegészségügyi feltételeiről rendelete alapján, a megváltozott jogszabályi változásokkal összhangban készítettül elő a táborokat, mind a programok, mind a szülők tájékoztatása, és az adminisztráció tekintetében. Ennek megfelelően fókuszba helyeztük még precízebben az adminisztrációs kötelezettséget, valamint a szülők tájékoztatását, mind a tudnivalók, mind a programok tekintetében, valamint a szabadidő programok során a fény és kullancs védelmet, A táboroztató kollégák a tavalyi évhez hasonlóan idén is új erkölcsi bizonyítványt igényeltek, ami már második éve képezi a dokumentáció részét. Július 02-án a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályának ellenőrzéséről készült jegyzőkönyv szerint a tábor minden jogszabályi kritériumnak megfelelt.

Az idei év innovatív kezdeményezése lett volna a július végére meghirdetett két napos „Szülői Kalandtábor”, melyet interaktív formában álmotdunk meg, és minden olyan területet érintett volna, ami hatékony segítséget nyújt az „Elég jó szülő” szemlélethez, segít összhangba hozni, a szülők külső és belső erőforrásait és korlátait, a szülői attitűdjét a gyerekek generációs és egyéb sajátosságaival, és az online élettel. Mindez összekapcsolásra került volna a nyár folyamán biztosított gyerekfelügyelettel a Magtárban. Hisszük, hogy a kezdeményezés egyedi és szükséges, ezért jövőre újra gondoljuk a szülők elérésének és bevonásának módját.

A Szigetvári Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás keretében működteti IFI Sziget néven az ifjúsági klubot, a Szigetvár, Dózsa György u. 5 szám alatt, a Magtár épületében, célcsoportját az iskoláskorú, leginkább alsó tagozatos gyerekek jelentik. A prevencióban fontos szerepet tölt be a klub, különösen a tanulássegítő szolgáltatás, amely a hétköznapi minden nap elérhető. A klub működése rugalmasan alkalmazkodik a gyerekek iskolai elfoglaltságához, szocializációjához. 2024-ben 18 fő vett részt a foglalkozásokon, melyből öt SNI és egy BTM szükségletű, négyen tanulási részképesség zavarral küzdenek, ketten pedig védelemben vannak. A csoport kettő második, kettő harmadik, egy negyedik, négy ötödik, három hatodik, egy hetedik, és három nyolcadik osztályos tanulóból áll. Az itt dolgozó kollégák komplex szociális és iskolai problémákkal találkoznak, amik egészen a családi diszfunkciókig vezetnek vissza. Az iskolai zavarokhoz sok esetben antiszociális normák társulnak, így ezek korrigálása összetett, nagyon időigényes folyamat, ami több síkú szakmai felkészültséget igényel. Optimális, hogy több mint három éve stabilan három kolléga van jelen a klubban, ami lehetővé teszi a minőségi szolgáltatást, és fix keretet, állandóságot jelent a gyerekeknek. A gyerekeknek javultak a tanulási és kooperációs készségei és a csoport működése elmozdult a selfhelp irányába. Két gyermek esetében kellett jelzéssel élnünk, mert a családi és szülői diszfunkciók miatt tartósan fent áll a veszélyeztetettségük. Az ő esetükben egész évben szoros volt a kapcsolat az esetmenedzser kollégával.

A felzárkóztatás jellegéből és a gyerekek akcelerációjából is fakad, hogy többféle módszert alkalmazunk a csoportmunka során. Az akceleráció és a digitalizált világ gyors fejlődése megnehezíti a gyerekek működését, mert a köznevelés módszerei és a családi minták nem tudják lekövetni a változást, ezért nem tudnak stabil keretet és mintát adni a gyerekek számára, így biztonság érzetük váltakozó a köznevelés rendszerében. A családból hozott transzgenerációs téglák és hiedelmek tovább növelik ezt az értékrendváltásból fakadó feszültséget. Hisz mindenki, szüleik is, a pedagógusok és mi is most tanuljuk az online világ által indukált viselkedési és etikai normákat. A legtöbb tanuláson, lecke-készítésen kívüli segítő beszélgetés, strukturált foglalkozás vagy játék épp ezért a gyerekek énképét, kommunikációját, konfliktuskezelési technikáját erősíti.

A gyerekek motiválására, az énkép fejlesztésére 2024-ben folytattuk a tavaly kialakított értékelő rendszert. Az IFI-ben megjelenő alfa generációnál más motivációs eszközöket és szempontokat kell alkalmazni a fejlesztés érdekében. Cél a pozitív megerősítés, a pozitív énkép és a tanulási motiváció erősítése, építése, valamint fejlődési a folyamat láttatása a gyerekekkel. Egyben a közös értékelés jó visszacsatolás és fejlesztési lehetőség is a kollégák mindennapi hatékony munkavégzéséhez, a szükséges újra tervezésekhez. Ennek a motiváló rendszernek mind a csoporton belül, mind a tanulási eredményekben visszaköszönt a hatékonysága.

Két éve új kezdeményezésként elkészítettük a gyerekek szöveges értékelését. Az egyediségre és a valós kép kialakítására törekedtünk, kihangsúlyozva a gyerekek pozitívumait, a bennük rejlő lehetőséget és a fejlesztendő területeket, illetve nagyon asszertívan, de kitértünk azokra a családi és iskolai problémákra is, amik a családi diszfunkciókból és vagy a részképesség zavarokból fakadnak. Mindezt barátságos, helyenként humoros stílusban. Ezen túl a második félévre szóló célkitűzéseket is megfogalmaztuk a gyerekek egyéni jellemzéseiben. Az értékeléseket minden gyermek esetében átbeszéltük a szülővel a gyermek jelenlétében educatív módon, valamint az érintett pedagógusokkal. Fontos mérföldkőve lett ez a munkánknak, hisz a kölcsönös visszacsatoláson túl, sikerült mind a szülőkkel, mind a pedagógusokkal szorosabbra fűzni a kapcsolatot, illetve megláttatni a folyamat szereplőivel a kapcsolódási pontokat. A régi ifis szülők már várják is ezeket a jellemzéseket. Ez jó alkalom arra, hogy a pedagógus egy másik perspektívából is lássa a gyermeket és a gyermek pedig plusz elismerést és figyelmet kapjon az osztályfőnöktől, ami pozitívan építi kapcsolatukat

A szülőkkel napi szintű a kapcsolatunk személyes és online formában is. Folyamatosan biztosított az egyéni konzultációs lehetőség, félévkor szülői értekezletet tartottunk a sikeres fejlesztések, a pozitív változások érdekében. Partneri viszony kialakítására törekszünk, mert nemcsak a gyerekek énképét, hanem a szülői kompetenciákat is erősíteniünk kell, a kettő szoros kölcsönhatásban áll egymással. A szülőkkel folytatott munka sokkal szénitívebb feladat, itt is törekszünk egy kölcsönös segítő folyamat kialakítására, melyben a nyílt kommunikáció és a következetesség kulcsfontossággal bír. Ez segíti létrehozni az „egy hajóban evezünk” cselekvésorientált attitűdöt.

Kiemelt figyelmet fordítottunk mind a keretek, mind a házirend kialakítására. Valamint az inkluzív pedagógiai módszerek elfogadtatása, a komplex felzárkóztatás és integráció érdekében, és a kölcsönös, folyamatos kooperáció érvényesítése.

Az együttműködési megállapodással azt is hangsúlyozzuk, hogy az ingyenes szolgáltatás, milyen kötelezettségekkel jár, ösztönözve a felelősségvállalást. Fontos, hogy a velünk kapcsolatban álló szülőkkel és gyerekekkel kössünk egy „együttműködési megállapodást”, amiben a foglalkozások keretét és a működés alapelveit fektetjük le, úgy mint:

Önkéntesség elve:	A szolgáltatás igénybevétele és a belépési dokumentumok aláírása önkéntesen történik.
Felelősség elve:	A felek tartózkodnak a valótlan állításoktól, a gyermek fejlődésének tényszerűtlen megítélésétől, és a vállalhatatlan feladatoktól.
Tolerancia és elfogadás elve:	A felmerülő problémák rendezésének módja a nyitott és konstruktív megoldáskeresés az érintettek bevonásával.
Egyenlőség elve:	A csoportba járó gyerekek és szülők egyenlő jogokat és bánásmódot élvezne.
Esélyegyenlőség elve:	A csoport egy nem szelektáló elfogadó és befogadó közösség.

A „Komplex fejlesztés a 'Szigetvári Móra Ferenc lakótelepen' című TOP_PLUSZ-

3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú projekt keretében hat gyermek jár kötelező jelleggel napi szinten a célterületről a tanulást segítő csoportunkba. Egyrészt a hatékony fejlesztések érdekében szigorítottunk az időkereten, mert úgy tapasztaltuk, hogy a szülők a saját életszervezésükhöz igazítva jönnek a gyerekekért, de otthon az elmaradt házi feladatok, gyakorlatok már nem kerülnek pótlásra és a fejlesztésekre sem jutott ezáltal mindig elegendő idő. Így délután 16 óráig tart nálunk a tanulás és a fejlesztés, amit a szülők is már elfogadtak és betartanak. Ez a 2024/25-ös tanévben már sokkal gördülékenyebben is ment.

2024-ben is több olyan színes tematikus foglalkozást szerveztek az Ifis kollégák a napközis csoportoknak, amik az ünnepekhez, világnapokhoz kötődnek, a korosztályi jellemzők figyelembevételével. Sajnos az Istvánffy Általános

Iskolát, ahol kihelyezetten tartottuk meg a programokat csak májusig tudtuk becsatornázni, 2024/25-ös tanév első félévében már nem. 2024 évben 10 csoportnak tartottunk foglalkozásokat, melyek mindegyikéről az iskolák ismét pozitív visszajelzést adtak és összesen 253 gyermek vett részt.

Az elmúlt évek tapasztalatait felhasználva a 2025-es évet is intézményre szabottabban szervezzük a szolgáltatást és még inkább a prevenció irányába mozdulunk egy holisztikus szemlélettel, hogy a *gyerekek mindenképp felett álló érdeke* általános és prioritást élvező szempont lehessen a szülők és a szakemberek hétköznapjaiban. Ehhez a szakmai kapacitásunkat is növelnünk kell. Ugyanakkor a prevenció folyamatos újragondolása is szükséges ahhoz, hogy a gyerekeket, különösen a hátrányos helyzetű gyerekeket el tudjuk érni, tudjuk segíteni őket a virtuális tér biztonságos használatában, és legyen egy reális arányosság az életükben a közösségi és az online tér között. Ez segíti fejleszteni a társas és csoport kompetenciáikat, miközben a szülőknek és a pedagógusoknak is támogatást nyújtunk.

Mindez csak alapos felkészüléssel új ismeretekkel és a szorosabb együttműködésekkel és sok kreativitással lesz megvalósítható. A következetesség szintén fontos ahhoz, hogy folyamatos, változni és fejlődni tudó szolgáltatást és stabilitást biztosítsunk a folyamat minden szereplőjének.

4.3. Utcai-lakótelepi szociális munka

A törvénymódosításokat az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet tartalmazza, amelyek 2016. január 1-jén léptek hatályba. A hatályba lépés következtében a gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak az 1997. évi XXXI. törvény 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl utcai és - ha a helyi viszonyok azt indokolják - lakótelepi szociális munkát biztosít a 1997. évi XXXI. tv. 40/A § (2) a, pontja értelmében.

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 23. § szerint az utcai (lakótelepi) szociális munka feladata

- a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek segítése,
- b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése, és
- c) a gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

2016. január 29-én együttműködési megállapodást kötöttünk a SZILE egyesülettel a jogszabályi előírásoknak megfelelően, melyben meghatározásra kerültek a vállalt feladatok az utcai és lakótelepi szociális munkával kapcsolatosan.

Kapcsolatfelvételek

Csellengő gyerekekkel való kapcsolatfelvétel	1
Felnőttekkel való kapcsolatfelvétel	-
SZILE egyesülettel való kapcsolatfelvétel	telefonon, személyesen
Szabadidős programok	4

4.4. Kórházi szociális munka

A törvénymódosításokat az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet tartalmazza, amelyek 2016. január 1-jén léptek hatályba. A hatályba lépés következtében a gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak az 1997. évi XXXI. törvény 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl, ha a helyi viszonyok azt indokolják, kórházi szociális munkát biztosít a 1997. évi XXXI. tv. 40/A § (2) ac, pontja értelmében.

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 24. § (1) szerint a kórházi szociális munka feladata

- a) a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése,
 b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedések megtétele, és
 c) az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.
 (2) A család- és gyermekjóléti központ szerződést köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

2016. januárjában a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ együttműködési megállapodást írt alá a Szigetvár Városi Kórház Főigazgatójával a kórházi szociális munka biztosítása érdekében.

Kapcsolatfelvételek

Kórházi szociális munkással személyesen	-
Online ügyintézés	34 alkalom
Kórházi védőnővel	5 esetben
Kliensekkel személyesen	26 fő
Jelzések száma	10 darab
Válasz a jelzésekre	10 darab

A Kormány a 40/2020 (III.11.) rendeletével az élet és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A kialakult pandémiás helyzet miatt 2020.03.16.-óta a személyes ügyfélfogadás a kórházban azóta is szünetel. A kórházi szociális munkással is elektronikus formában történik a kapcsolattartás, esetvitel, esetszbeszélés, ügyintézés. A kórházi szociális munkással szoros az együttműködés, jól működik az oda – vissza segítség adás, információkérés, tájékoztatás, tanácsadás, ügyintézés.

Ügyfélfogadás:

minden hétfőn 14:00-15:00-ig, online formában a hét minden munkanapján elérhetőek vagyunk.

4.5. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. A kapcsolat ügyelet igénybevétele jogerőse bírósági végzéssel, gyámhivatalai határozattal vagy mediációs megállapodással történik. Gyermekvédelmi közvetítő eljárás(mediáció) Intézményünk munkaidőben előre egyeztetett időpontban nyújt. 2016-tól kezdődően a kapcsolatügyeletre hétfői időpontban is szabályoztak kapcsolattartásokat. A Szigetvári telephelyeken hétfői és szombai napon délután, valamint minden hónap negyedik szombatján 10-14 óra között álltunk az ügyfelek rendelkezésére. *37 gyermek és családtagjai vették igénybe a kapcsolatügyeleti szolgáltatást összesen 83 alkalommal.* Intézményünk együttműködött a kapcsolattartások helyszínéül a Baranya Vármegyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal is, elősegítve a vér szerinti szülő és gyermek között megvalósuló találkozásokat.

A megvalósult kapcsolattartások számának emelkedését hozat magával a jogszabály változás, amely lehetővé tette, hogy a bíróság által elrendelt, kapcsolat ügyelet keretei között biztosított szolgáltatás(**felügyelt kapcsolattartás**) igénybevételel megvalósuló kapcsolattartáson a kapcsolattartásra **kötelezett vagy jogosult személy legalább hathónapon keresztül nem jelenik meg, és elmaradását nem menti ki**, a szolgáltatás nyújtását a család-és gyermekjóléti központ vezetője felfüggesztheti arra az időszakra, amíg a kapcsolattartásra **kötelezett vagy jogosult személy ismételen nem kezdeményezi a szolgáltatás biztosítását**. A felfüggesztésről a család és gyermekjóléti központ értesíti a bíróságot, gyámhatóságot, valamint a kapcsolattartásra kötelezett és jogosult személyt

Tárgyi eszközök:

A Szigetvári telephelyen új épületében kialakításra kerül a kapcsolattartási helység. Itt a kisgyermekes családok számára játékokkal megfelelően ellátott szobát biztosítunk. A kiskamasz és kamasz gyermekek kapcsolattartására elsősorban társasjátékok állnak rendelkezésre. Intézményünk udvara, sajnos kapcsolattartásra alkalmas eszközökkel nem rendelkezik, a szabad levegőn, sportszerek biztosításával segítjük a kapcsolattartásokat.

Személyi feltételek:

A gyermekvédelmi közvetítói eljárás lefolytatására 5 mediátor végzettségű kolléga áll rendelkezésre, a feladat személyi feltételei biztosítottak. A kapcsolattartásokat munkaidőben, és hétvégén családsegítő és esetmenedzser kollégák beosztás alapján biztosítják. A túlórákat pihenő idővel váltják meg.

A táblázatban csak a megvalósult kapcsolattartásokat és alkalmakat tüntettük fel.

Helyszín	Szakmai tevékenység száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Szigetvár	83	37 fő

4.6. Gyermekvédelmi közvetítói eljárás (mediáció):

A mediáció lehetősége iránt több érdeklődő is volt. Azonban egy esetben sem jutottak el a tényleges mediációig. A szolgáltatás igénybevétele alapvetően önkéntes. Sok esetben csak az egyik fél kívánja igénybe venni, ezért végül nem került sor mediációra. Az is előfordul, hogy az előkészítő beszélgetés után a mediációs tárgyaláson már nem akar az egyik vagy mindkét fél részt venni. Néhány esetben a mediáció lehetőségét csak eszközként próbálják felhasználni egy bírósági/gyámhivatali ügy kapcsán, és tényleges szándék nem áll a megkeresés mögött. A mediáció iránt érdeklődők általában kapcsolattartás, gyermekelhelyezés, gyermek nevelésének/gondozásának ügyében, iskolai problémák, válás kérdésében kérek segítséget.

4.7. Készenléti ügyelet

Telefonon történő segítségnyújtás, munkaidőn túl és hétvégén. A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával került megszervezésre. Készenléti szolgálatunk elsősorban telefonon történő segítségnyújtást jelent, de a kollégák felkészültek arra is, hogy krízishelyzetben a gyermek fellelhetőségének helyén segítsenek.

2024/25 évben 7 alkalommal hívták a készenléti telefon számát és kértek segítséget, a hívások három családot érintettek.

4.8. Jogi tanácsadás (képviselő nélkül)

Az ingyenes jogi segítségnyújtást megbízási szerződéssel dr. Mezei Virág biztosítja a központ kliensei számára heti rendszerességgel a kliensek igényeihez alkalmazkodó, kiszámítható időpontokban. az igénybe vevők száma folyamatosan emelkedik. *Az elmúlt évben 34 fő 44 alkalommal vette igénybe a szolgáltatást.*

A jogsegélyt kérők számos problémakörrel jelentek meg, de a korábbi beszámolókhhoz hasonlóan továbbra is a családjogi, így ezen belül gyermekelhelyezési, szülői felügyeleti jog gyakorlása iránti, házasság megszüntetése iránti és különböző vagyonmegosztási témakörök iránt érdeklődtek meghatározóan az ügyfelek. Ezen ügyek mellett megtalálhatóak voltak egyéb, ingatlannal kapcsolatos kérdések, így például ingatlan megosztásával kapcsolatos, illetve adásvételével kapcsolatos témakörök, hitelfelvétel, hiteltartozás rendezésével, végrehajtásieljárással, és öröklési joggal kapcsolatos témák. Ezen időszakban a az ügyfelek 80%-nak szóbeli jogi segítségnyújtásra volt szüksége, a többi ügyfél esetében sor került beadványkészítésre is, melyek közt keresetek, felszólító-tájékoztató jellegű levelek, méltányossági kérelmek, illetve meghatalmazások voltak fellelhetőek.

4.9. Pszichológiai tanácsadás, szülő- és pár konzultáció

2024. augusztustól főállású pszichológussal rendelkezik a központ, ami nagyban segíti a szociális munka hatékonyságát így most már heti öt napon délelőtti és délutáni időpontokban a kliensek igényeihez igazodva fogjuk biztosítani a szolgáltatást. Az elmúlt évben 57 főnek 237 alkalommal biztosítottuk a szolgáltatást. 19 esetben hatósági intézkedéssel érintett gyermek, védelembe vétel keretében vették igénybe a szolgáltatást.

A pszichológiai tanácsadás a legtöbb esetben önkéntesen igénybe vett szolgáltatásként működik, de az igénybe vevők egy részét a családsegítők, esetmenedzserek, iskolai és óvodai szociális segítők delegálták a

szolgáltatásokba. E mellett külső intézmények, gyermekpszichiátria és pedagógiai szakszolgálat ajánlására is érkeztek ügyfelek. A klinikai szakpszichológus kolléga hétfőtől péntekig előre egyeztetett időpontokban fogadja a klienseket a Magtár épületében.

A gyermekpszichológiai ellátásban megjelenő fő témakörök: a megváltozott élethelyzet, családi konfliktusok, nehézségek voltak. A szülők főként az együttélés zökkenőmentes kialakításában kértek segítséget. Felmerülő témák voltak még a válással kapcsolatos konfliktusok kezelése, iskolai beilleszkedési problémák, kamaszkorban a leválással, függetlenedéssel kapcsolatos kérdések.

A felnőttek részére nyújtott pszichológiai tanácsadásban általánosságban pszichoszomatikus tünetek, szorongás, depresszió, alvászavar, gyászfeldolgozás, veszteség, fóbiák, pánikbetegség, stressz, indulatkezelési nehézség, válás, párkapcsolati problémák, válás utáni kapcsolattartási problémák, életvezetési, önértékelési nehézség okán kértek segítséget.

4.10. Szükség esetén pszichoterápia, családterápia

Nem került sor eddig ilyen szolgáltatások biztosítására a központ keretén belül. A szolgáltatásba delegáljuk klienseinket a Szigetvári Kórház pszichiátriai osztályára.

4.11. Szociális Diagnózis készítése

A család és gyermekjóléti központokban 2018. január 1-től bevezetésre került a szociális diagnózis, mint a szociális segítő munka új eszköze. Új munkakör jött létre, a szociális diagnózist készítő esetmenedzser.

A szociális diagnózis nem egy szolgáltatás, hanem egy eszköz: komplex, mindenre kiterjedő szükségletfelmérés, ami a klienssel közösen, vele egyetértésben és az ő hozzájárulásával készül el. A szociális diagnózis készítését az alább felsorolt jogszabályok alapján végzi a Központ:

- Szt. 64. § (8), 64/A. §
- 1/2000 SzcsM rendelet 30. §
- Gyvt. 40/A (2) d)
- 15/1998 Nm 1. és 2. melléklet – munkakörre vonatkozó szabályok
- 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet - képzés

Szociális diagnózis bemutatása

A szociális diagnózis célja:

- az igénylő problémájának megismerése, definiálása, és ennek alapján szükségleteinek meghatározása és a szükségleteinek megfelelő szolgáltatások megállapítása
- a járásban, illetve a járásban élő igénybevevők számára elérhető szolgáltatások és szolgáltatók feltérképezése
- az igénylőnek a szolgáltatókhoz történő elirányítása, eljuttatása
- a kliens út lerövidülése: tehát cél, hogy az ügyfél rövidebb úton jusson el a számára megoldást vagy segítséget nyújtó szolgáltatáshoz

Az igénybevétel módja - közvetítéssel vagy önkéntesen történik:

- családsegítő közvetíti az ügyfelet
- esetmenedzser közvetíti az ügyfelet
- önkéntes megkereséssel maga az ügyfél kéri
- az Szt. szerinti jelzőrendszeri tag kezdeményezi

A szociális diagnózis elkészítése kiterjed

- a családi állapotra, a család helyzetére és a családi kapcsolatokra, úgymint: - az egyén kommunikációs jellemzőire, - az egyén/család anyagi/vagyoni helyzetére, - az egészségi (fizikai/mentális) állapotra, - a lakhatási körülményekre, - a munkaerőpiaci státuszra és a mindennapi életvitelre;

- az egyes képességek hiányából fakadó nehézségekre
- a krízis helyzetek kezelésére vonatkozó képességeinek vizsgálatára
- illetve annak felmérésére, hogy az élet mely területén szükséges az egyén/család számára a támogatás és milyen mértékben.²

Hogyan készül a szociális diagnózis?

- Csak az ügyféllel közösen és vele egyetértésben készülhet el.
- Módszertana: irányított mélyinterjú (1-3 alkalom, alkalmanként maximum 60 perc hosszúságú).
- Helye: Család és Gyermekjóléti Központ vagy más intézmény területén, vagy szükség szerint az ügyfél otthonában. (Ez utóbbira mindenképpen sor kerül egyszer a lakhatási és családi környezet megismerése érdekében.)

Az eltelt egy évben öt alkalommal került sor diagnózis felvételére. A feladatot ellátó kolléga személyében változás történt így az új kolléga 2025-ben teljesíti a szociális diagnózist készítő esetenedzser képzést a 81/2004. (IX. 18.) ESZCSM rendelet 3. § felhatalmazása alapján a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Képzési Igazgatóság szervezésében.

5. Kapcsolat a jelzőrendszeri tagokkal

Több gyerekbántalmazással kapcsolatos eset 2024-ben ráirányította a figyelmet a gyermekvédelmi rendszer és a jelzőrendszer hiányosságaira. Ennek kapcsán, több törvénymódosításra is sor került a tavalyi év során. 2024 márciusában fogadta el az országgyűlés a gyermekvédelmi törvény szigorítását, amelyek közül beszámoló szempontjából kiemelten fontos, hogy 2 év börtönbüntetéssel fenyegeti a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik 3 munkanapon belül nem jelentik, hogy egy gyerek valamilyen „kiemelt veszélyeztető körülménynek van kitéve.” Illetve ezzel összhangban szigorította a jelzőrendszeri protokollt, mely 2024. március 15-én lépett életbe, valamint az ehhez kapcsolódó eljárásrendet.

Mindezzel a Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat által működtetett jelzőrendszeri tevékenység és a jelzőrendszeri tagokkal történő munka szakmailag kooperatívabbá vált.

Az állam a szociális és gyermekjólétiellátórendszer keretében észlelő- és jelzőrendszert működtet, az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azokra történő gyors reakció érdekében.

A törvények és a végrehajtási rendeletek az észlelő- és jelzőrendszer (továbbiakban: jelzőrendszer) nevesített tagjai számára folyamatos és **rendszerszintű együttműködési kötelezettséget** írnak elő. Ennek a rendszernek a **működtetését, koordinálását a törvény a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató, intézmény feladatkörébe rendeli.**

A jelzések száma és az esetek jellege arra enged következtetni, hogy a problémamegoldásról áthelyeződött a súlypont a hivatali ügymenetre, elidegenítve, figyelmen kívül hagyva a klienst és a rendelkezésére álló vagy épp nem lévő erőforrásait. A Jelzőrendszeri tagok jelzési aktivitását befolyásoló tényezők elsősorban a szakmai kapacitásuk és a társszakmák jogszabályi és végrehajtási rendeleteiben megfogalmazottak befolyásolják.

A jelzőrendszer hatékonyságát célzó a Belügyminisztérium által kiadott és 2024. március 15-én életbe lépett a Protokoll a Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól. A leírások a segítő munka folyamataira, jelzőrendszer működésére, ezen belül kiemelten a gyermek bántalmazásának felismerésére és kezelésére irányulnak, ezeken a területeken adnak iránymutatást. A protokoll szankciókat fogalmaz meg a jelzések elmulasztására, így ösztönözve a jelzőrendszeri tagokat, hogy mindenképp éljenek

² Ez utóbbi felmérés már a szociális diagnózis összefoglaló részébe tartozik, tehát itt az ún. ökológiai szemlélet érvényesül és a jó elemzés a humán ökorendszer mentén történik. Ez alapozza meg a szociális diagnózis rendszerszemléletét, annak multidiszciplináris jellegét. Fontossága azonban az interdiszciplináris kapcsolatok mozgósításában van: tehát a különböző tudományterületek gyakorlati szakembereinek meghatározásában, elérhetővé tételében és magának az ügyfélnek a mozgósításában, irányításában azon szükségletek mentén, melyeket ő maga is szükségletnek ismer el.

kötelezettségükkel, és időben jelezzék az általuk észlelt problémákat, mindez kiemeltebben támogatja a tagok kooperációs készségét. Ezzel összefüggésben módosult a gyerekvédelmi törvény.

A jelzési kötelezettség általános állampolgári kötelezettségként kell értelmezni, 2024. júliustól hatályos. Gyvt. 17. § (3b) módosítása szerint, aki gyermekotthonban vagy nevelőszülőnél elhelyezett gyermeket hatósági határozat rendelkezése vagy a gyerekvédelmi gyám hozzájárulása nélkül fogad be, köteles haladéktalanul jelzéssel élni, ennek elmulasztása szabálysértési eljárást von maga után. További változás, hogy 2024. szeptembertől a jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettség elmulasztására a Gyvt. 17. § (4) bekezdése a kiemelten veszélyeztető esetekben már büntetőjogi felelősséget határoz meg:

- a) a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- b) a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak,
- c) a gyermek elhanyagolására utaló körülmények közül miniszteri rendeletben meghatározottak és
- d) a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyerekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény a 209. §-t követően a Gyerekvédelmi jelzéssel kapcsolatos kötelezettség megszegése esetén 209/A. § Aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4a)–(4c) bekezdésében meghatározott, a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos kiemelt veszélyeztető okra utaló körülménnyel összefüggő kötelezettségét megszegi, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

2024. október 10-én került sor a jogszabályi és protokolláris változásokkal kapcsolatban egy jelzőrendszeri értekezletre, ahol megvitattuk az új szabályzók gyakorlatban történő alkalmazását, az együttműködésekben szükséges változtatásokat, illetve kiemeltük az eddigi pozitívumokat. Bemutatásra került a két új jelzőrendszeri tag, Kertészné Kiss Bernadett Szigetvár Óvodái, Bölcsődéi és Konyhái Főigazgatója és dr. Stróbl János rendőr alezredes a Szigetvári Rendőrkapitányság vezetője. Valamint Dr. Erős Eszter rendőr alezredes a Baranya Vármegye Rendőrfőkapitányság Vizsgálati Osztályáról ismertette a rendőrség által kidolgozott egységes eljárásrendet gyermekek ellen elkövetett fizikai és szexuális erőszak esetén történő a gyermek érdekét képviselő belső szakmai protokoll tartalmáról

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 2025 első félévi jelzőrendszeri feladatait részben a tavaly szigorított jelzőrendszeri protokoll és módszertani útmutató másrészt az éves jelzőrendszeri tanácskozás tapasztalatai és a tagok éves beszámolóí alapján terveztük és végeztük.

2025. április 02-án kiküldésre került, külön a köznevelési intézmények óvodák, iskolák és külön az egészségügyi jelzőrendszeri tagok részére egy rájuk vonatkoztatott tájékoztató a veszélyeztettség, súlyos veszélyeztettség esetén a jelzési kötelezettség teljesítéséről az ehhez kapcsolódó dokumentumokkal, esetjelző lapokkal együtt. 2025. április 23-án a jelzőrendszeri megbeszélést kezdeményeztük, azzal a céllal, hogy a változó és szigorodott jogszabályi miliőben megtámogassuk a jelzőrendszeri tagok jelzési kötelezettségének teljesítését, és segítsük hatékonyra és kooperatívra tenni a működését az intézmények, a hatóságok és a szakemberek szintjén is, a jogszabályi előírások protokollok mentén. Ennek szükségességét erősítették meg az éves jelzőrendszeri tanácskozás tapasztalatai is, fontosnak tartottuk, hogy megvitassuk milyen módon tudjuk segíteni egymás munkáját az ellátási területen. A megbeszéléseken a Szigetvári Rendőrkapitányság munkatársai, a PTEKK két munkatársa vett részt. 2025. július 03-án a módosított jelzőrendszeri protokollt szintén megküldtük a jelzőrendszeri tagok részére, támogatva a jelzőrendszeri munkájukat

A tavalyi évtől a jelzések összesítése nem csak manuálisan, hanem Excel formátumban is megtörténik, így év közben is folyamatos rálátásunk van az aktuális statisztikai adatokra.

A Jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések eloszlása a jelzést tevők szerinti bontásban a következők szerint alakult 2024 évben:

Jelzést tevő	Szolgálat	Központ
Egészségügyi szolgáltató	37	25
Ebből védőnői jelzés	27	21
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	5	4
Közoktatási intézmény	77	52
Bölcsőde	0	1
Óvoda	21	14
Pedagógiai szakszolgálat	2	0
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	7	0
Család- és Gyermekjóléti Központ	22	3
Családok Átmeneti Otthona	0	0
Járási/ Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya	0	8
Rendőrség	109	35
Ügyészség, bíróság	11	6
Társadalmi szervezet, alapítvány	7	0
Pártfogó felügyelői szolgálat	19	6
Állampolgár	9	2
Önkormányzat(jegyző)	81	19
Magyar Államkincstár	15	3
Gyámhivatal	70	283
Összesen:	519	482

A táblázat adataiból is látszanak a fent megfogalmazottak. A rendőrségi jelzések nagy száma szintén ezekkel a folyamatokkal áll összefüggésben, illetve azzal a ténnyel, hogy a belső kontroll hiánya nem helyettesíthető külső kontrollal, szankciókkal olyan mértékben, hogy az egyén és a család egyensúlya ne boruljon fel és sajnos a külső vagy szankcionáló eszközökkel ezeket nem lehet közép és hosszútávon orvosolni. Az önkormányzati és a gyámhivatali jelzések nagyobb száma a rájuk vonatkozó eljárásrendekhez köthető.

A jelzések tartalmát, veszélyeztetettségi elosztását és az ebben érintett gyermekek számát az alábbi két táblázat foglalja össze, az első a szolgálathoz, a második a központhoz érkezett jelzéseket összesíti.

Veszélyeztetés jellege alapján a Szolgálatához Beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
Környezeti főcsoport	235	321
Nevelési probléma	27	39
Szülők, család életvitele	54	94
Családi konfliktus	114	125
Kapcsolattartási probléma	3	3
Szülők betegsége	1	2
Gyermek bántalmazása fizikai	10	20
Gyermek bántalmazása lelki	1	1
Gyermek bántalmazása szexuális	1	2
Gyermek elhanyagolása fizikai	7	11
Gyermek elhanyagolása lelki	1	1
Egyéb személyek általi veszélyeztetés	7	5
Iskolai kirekesztés, erőszak	2	2
Kortárs csoport negatív hatása	1	1
Elégtelen lakáskörülmények	4	9
Kilakoltatás veszélye	1	5
munkanélküliség	1	1
Magatartási főcsoport	177	159
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	10	11
drogfogyasztás	3	3
alkoholfogyasztás	2	0
játékszenvedély	0	0
csavargás	3	4
Tankötelezettség elmulasztása	53	55
Bűncselekmény	88	71
egyéb	18	15
Egészségi főcsoport	34	7
Tartós betegség	17	0
fogyatékoság	10	
Magatartás- vagy tanulási zavar	7	7
Anyagi főcsoport	46	74
összesen	492	561

A jelzések besorolása alapján is látszik, hogy a járásban jelen levő problémák, a családon belüli bántalmazások, a szülői kompetenciák hiánya és az elszegényedés a vezető okok, amik miatt a jelzőrendszeri tagok jelzést küldenek.

Ugyanakkor fontos megjegyezni, egy-egy család és gyermek vagy adott probléma kapcsán több helyről is érkezhethet jelzés, a jogszabályilag előírt jelzési kötelezettségek miatt.

Veszélyeztetés jellege alapján a Központhoz beérkezett jelzések	Beérkezett jelzések	Jelzésben érintett kiskorúak száma
Környezeti főcsoport	312	525
Nevelési probléma	63	84
Szülők, család életvitele	99	184
Családi konfliktus	53	106
Kapcsolattartási probléma	31	50
Szülők betegsége	1	1
Gyermek bántalmazása fizikai	13	24
Gyermek bántalmazása lelki	9	18
Gyermek bántalmazása szexuális	3	3
Gyermek elhanyagolása fizikai	8	13
Gyermek elhanyagolása lelki	2	4
Egyéb személyek általi veszélyeztetés	9	16
Iskolai kirekesztés, erőszak	2	3
Kortárs csoport negatív hatása	14	14
Elégtelen lakáskörülmények	2	3
Kilakoltatás veszélye	3	2
munkanélküliség	0	0
Magatartási főcsoport	136	160
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	13	15
drogfogyasztás	2	2
alkoholfogyasztás	0	0
játékszenvedély	0	0
csavargás	4	5
Tankötelezettség elmulasztása	40	49
Bűncselekmény	64	75
egyéb	13	14
Egészségi főcsoport	2	3
Tartós betegség	1	1
fogyatékoság	0	0
Magatartás- vagy tanulási zavar	1	2
Anyagi főcsoport	11	21
összesen	461	709

A beérkezett jelzésekre megtett intézkedések éves összesítése a következőkét táblázatban látható.

A Szolgálathoz beérkezett jelzések 67 %-a egyszeri ügyintézésel kezelhető és csak 16%-ban volt szükség gondozásba vételre.

SZOLGÁLAT	db
Egyszeri ügyintézés	331
Gondozásba vétel	51
Már gondozott	110
Összesen:	492

A Központozóhoz érkező jelzések számából látszik, hogy a védelembe vétel esetén a családi diszfunkciók megszüntetése időigényes folyamat, mind a családdal, mind a velük kapcsolatban álló szakemberekkel szoros kooperációt igényel. Ezt jelzi, hogy a beérkezett jelzések 60 %-a már védelembe vett gyerekekről és családjaikról érkezett.

KÖZPONT	db
Egyszeri ügyintézés	104
Védelembe vétel	39
Már védelembe vett	275
Nevelésbe vétel	23
Családba fogadás	20
Összesen:	461

A 2024-es évben a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés az elmúlt évekhez hasonló rendben, de nagyobb aktivitással zajlott. Javult a kooperáció a jogszabály változásoknak és a lényegesen mélyebb szintű és összetettebb problémáknak miatt, amit együtt kell, együtt tudunk megoldani. Sajnos mindenhol túlterheltek a szakemberek, ez mind kapacitásban, mind időben is nagy deficitet jelent, amihez az ellátó rendszerek túltelítettsége is társul. 2024-ben 7 esetkonferenciát tartottunk, a szolgálat 4, még az eszményesek 3 esetben szervezték össze a szakembereket, a sikeres esetkezelés érdekében. Ezen felül 12 eszménybeszélésre és 14 eszménykonzultációra került sor. Összességében elmondható, hogy a Szigetvári Járásban jó az együttműködés a jelzőrendszeri tagokkal, mindenki eleget tesz a jelzési kötelezettségének, Az éves szakmai tanácskozást sikeresen megtartottuk február 28-án és az ott elhangzottak szerint elkészítettük az éves intézkedési tervet.

Az év végén megtartott vármegyei éves jelzőrendszeri értekezleten elhangzott tapasztalatok, szintén a jelzőrendszeri tagok kapacitás hiányát, és a negatív társadalmi folyamatokat és a klienseknek az ellátó rendszereken belüli és szakemberekkel folytatott játszmáit fogalmazzák meg gátló tényezőnek, mely sok esetben nehezíti a rendszer eredményességét.

6.Szakmai Támogató tevékenység

A Szigetvári Család és Gyermekjóléti Központ szakmai támogatást nyújtott az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálat számára ennek keretében havi rendszerességgel eszménybeszélést és szupervíziót tartottunk a szolgálat számára és szükség szerint konzultációt biztosítunk, tájékoztatjuk a szolgálatot a központ által nyújtott

szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

V. Pályázatok

- **Szigetvár Város Önkormányzat konzorciumi együttműködésben a Szigetvári Család és Gyermejjóléti Központtal és a Szigetvári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal 2023. március 1. indította el a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen projektet. A pályázat fő célja a Móra Ferenc lakótelep 1. számú háztömbjében lévő szegregatív lakosság szociális, társadalmi és kulturális integrálódása Szigetvár társadalmába komplex rehabilitációs folyamatok, programok és szolgáltatások segítségével.**

A 2023.-ban indított projektünk során **folyamatos szociális munka** biztosítása mellett rendszeresen sor kerül a családoknál támogatások igénylésére és adományok közvetítésére, tovább irányításra egyéb segítő szolgáltatásba. A **roma közösségi segítő** munkatárs személye is folyamatosan elérhető a lakók számára.

A lakótömbben jelenleg 47 fő él életvitelszerűen, ebből mindösszesen 7 fő a 0-14 év közötti gyermekek száma 3 fő 15-18 év közötti gyermekek száma. Egy család a projekt kapcsán kiköltözött a szegregátumból a családban két felnőtt és három gyermek él. 24 családnak tudunk több alkalommal tartós élelmiszercsomagot adományozni. Tevékenységek között szerepelt még: ügyintézéshez való segítségnyújtás (pl: egyszeri segély intézése OEP-nél, nyugdíjfolyósítónál), delegálás adósságkezelési és jogi szolgáltatásba. A lakótömb lakossága előregedő. Sok az egy fős háztartás a tömbben, ahol túlnyomó részt nyugdíjas korosztály él. A szociális munkások a célcsoport tagjaival minden hónapban többször felveszik a kapcsolatot. Legtöbbször családlátogatás keretében, de előfordul, hogy ők is felkeresik a Központot, vagy telefonon kérnek segítséget.

A projekt szakmai irányításnak elősegítése és az információ áramlás biztosítása érdekében 2023. októbertől minden hónapban team ülés keretében találkoznak a konzorciumi tagok és megvalósítók. Mind a szoft mind az infra rész tekintetében itt történik az aktuális információk átadása. A Team ülésekről emlékeztető készül, ami a projektben dolgozó kollégák feladatainak meghatározásával megküldésre kerül minden érintett kollégának és konzorciumi partnernek.

A szociális munka folyamatos biztosítása kapcsán 30 felnőtt rendelkezik egyéni fejlesztési tervvel és 7 gyermek a szegregátum területéről. A szociális munkásokhoz 15-15 fő tartozott. 2024-ben egy fő elköltözött a lakótelepről így 29 fővel tartják a kapcsolatot jelenleg.

2023. szeptember 1. napjával elindítottuk a felzárkóztató csoportot a Magtár épületében, a csoportban 7 általános iskolás gyermek felzárkóztatása és egy ASD diagnózissal rendelkező gyermek fejlesztése folyt a szegregátum területéről. A gyermekek szám idő közben csökkent a csoportban egy fő befejezte általános iskolai tanulmányait és másik városban tanul tovább, egy kislány pedig édesapja háztartásba helyezett át a bíróság.

2025. márciusában, majd augusztusban a pedagógia asszisztens kollégák munkahely váltás okán távoztak a projektből, jelenleg egy fő biztosítja 6 gyermek részére a szolgáltatást. A nyár folyamán gyermekfelügyeletet vállaltunk és sor került ismét két napközis tábor megrendezésére (2025.06.30-07.04, 2025.08.11-16) a szegregátumban és akció területen élő gyermekek számára. Élménypedagógia és animátori tevékenységekkel színesítve a programot.

A megvalósuló programokról a Szigetvári Család és Gyermejjóléti Központ és Szolgálat által működtetett Ifi klub facebook oldalán adunk hírt folyamatosan.

Az alábbi linken elérhető <https://www.facebook.com/ifiklubszigetvar/photos>.

2023. októbertől elindult a jogi és az adósságkezelési tanácsadás, majd a karbantartó és a háztartás vezetési klub foglalkozások. 2024. januártól elkezdődött a munkavállalási, foglalkoztatást elősegítő tanácsadás, melyeket folyamatosan biztosítunk havi szinten. Folyamatban van a Bünmegelőzési és prevenció programok elindítása, erre előre láthatóan szeptember 22-től kerül sor a Magtár épületében a rendőrkapitányság munkatársának bevonásával. A felhívás kötelező elemeként egy Bünmegelőzési stratégia elkészítése és folyamatban van. A tréning jellegű foglalkozások megszervezése nehézségekben ütközik-nem kívánnak ilyen jellegű foglalkozáson részt venni a célcsoport tagok - így ezzel kapcsolatosan részben már nyilatkoztattuk a lakókat.

A munkavállalási tanácsadás kapcsán a Paktum projekttel kapcsolatban a Baranya Vármegyei Önkormányzat és Szigetvár Város Önkormányzata Együttműködési Megállapodást kötött a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú „Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen” és a TOP_PLUSZ – 3.1.1.-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú „Baranya segít – Együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projektek feladatellátásáról, együttműködése és megvalósítása tárgyában. Ennek keretében sor került egy egyeztetésre a megállapodásban foglaltak szerint, ahol kölcsönösen tájékoztattuk egymást a projekteink jelenlegi állásáról. A két projekt együttműködésére vonatkozó gyakorlati feladatok értelmezése célszerűvé tette, hogy egy indító megbeszélésen találkozzanak az érintettek. Az indító megbeszélés időpontja: 2024. május 10. volt Pécsen. A megállapodás alapján pedig rendszeres egyeztetésekre kerül sor negyedévente. A munkavállalási tanácsadó

szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

V. Pályázatok

- **Szigetvár Város Önkormányzat konzorciumi együttműködésben a Szigetvári Család és Gyermejjóléti Központtal és a Szigetvári Roma Nemzetiségi Önkormányzattal 2023. március 1. indította el a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen projektet. A pályázat fő célja a Móra Ferenc lakótelep 1. számú háztömbjében lévő szegregátumi lakosság szociális, társadalmi és kulturális integrálódása Szigetvár társadalmába komplex rehabilitációs folyamatok, programok és szolgáltatások segítségével.**

A 2023.-ban indított projektünk során **folyamatos szociális munka** biztosítása mellett rendszeresen sor kerül a családoknál támogatások igénylésére és adományok közvetítésére, tovább irányításra egyéb segítő szolgáltatásba. A roma közösségi segítő munkatárs személye is folyamatosan elérhető a lakók számára.

A lakótömbben jelenleg 47 fő él életvitelszerűen, ebből mindösszesen 7 fő a 0-14 év közötti gyermekek száma 3 fő 15-18 év közötti gyermekek száma. Egy család a projekt kapcsán kiköltözött a szegregátumból a családban két felnőtt és három gyermek él. 24 családnak tudunk több alkalommal tartós élelmiszer-csomagot adományozni. Tevékenységek között szerepelt még: ügyintézéshez való segítségnyújtás (pl: egyszeri segély intézése OEP-nél, nyugdíjfolyósítónál), megelőzés adósságkezelési és jogi szolgáltatásba. A lakótömb lakossága elöregedő. Sok az egy fős háztartás a tömbben, ahol túlnyomó részt nyugdíjas korosztály él. A szociális munkások a célcsoport tagjaival minden hónapban többször felveszik a kapcsolatot. Legtöbbször családlátogatás keretében, de előfordul, hogy ők is felkeresik a Központot, vagy telefonon kérnek segítséget.

A projekt szakmai irányításnak elősegítése és az információ áramlás biztosítása érdekében 2023. októbertől minden hónapban team ülés keretében találkoznak a konzorciumi tagok és megvalósítók. Mind a szoft mind az infra rész tekintetében itt történik az aktuális információk átadása. A Team ülésekről emlékeztető készül, ami a projektben dolgozó kollégák feladatainak meghatározásával megküldésre kerül minden érintett kollégának és konzorciumi partnernek.

A szociális munka folyamatos biztosítása kapcsán 30 felnőtt rendelkezik egyéni fejlesztési tervvel és 7 gyermek a szegregátum területéről. A szociális munkásokhoz 15-15 fő tartozott. 2024-ben egy fő elköltözött a lakótelepről így 29 fővel tartják a kapcsolatot jelenleg.

2023. szeptember 1. napjával elindítottuk a felzárkóztató csoportot a Magtár épületében, a csoportban 7 általános iskolás gyermek felzárkóztatása és egy ASD diagnózissal rendelkező gyermek fejlesztése folyt a szegregátum területéről. A gyermekek szám idő közben csökkent a csoportban egy fő befejezte általános iskolai tanulmányait és másik városban tanul tovább, egy kislány pedig édesapja háztartásba helyezett át a bíróság.

2025. márciusában, majd augusztusban a pedagógia asszisztens kollégák munkahely váltás okán távoztak a projektből, jelenleg egy fő biztosítja 6 gyermek részére a szolgáltatást. A nyár folyamán gyermekfelügyeletet vállaltunk és sor került ismét két napközis tábor megrendezésére (2025.06.30-07.04, 2025.08.11-15.) a szegregátumban és akció területen élő gyermekek számára. Élménypedagógia és animátori tevékenységekkel színesítve a programot.

A megvalósuló programokról a Szigetvári Család és Gyermejjóléti Központ és Szolgálat által működtetett lífi klub facebook oldalán adunk hírt folyamatosan.

Az alábbi linken elérhető <https://www.facebook.com/ifiklubszigetvar/photos>.

2023. októbertől elindult a jogi és az adósságkezelési tanácsadás, majd a karbantartó és a háztartás vezetési klub foglalkozások. 2024. januártól elkezdődött a munkavállalási, foglalkoztatást elősegítő tanácsadás, melyeket folyamatosan biztosítunk havi szinten. Folyamatban van a Bűnmegelőzési és prevenció programok elindítása, erre előre láthatóan szeptember 22-től kerül sor a Magtár épületében a rendőrkapitányság munkatársának bevonásával. A felhívás kötelező elemeként egy Bűnmegelőzési stratégia elkészítése és folyamatban van. A tréning jellegű foglalkozások megszervezése nehézségekben ütközik-nem kívánunk ilyen jellegű foglalkozáson részt venni a célcsoport tagok - így ezzel kapcsolatosan részben már nyilatkoztattuk a lakókat.

A munkavállalási tanácsadás kapcsán a Paktum projekttel kapcsolatban a Baranya Vármegyei Önkormányzat és Szigetvár Város Önkormányzata Együttműködési Megállapodást kötött a TOP_PLUSZ-3.1.2-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú „Komplex fejlesztés a szigetvári Móra Ferenc lakótelepen” és a TOP_PLUSZ – 3.1.1.-21-BA1-2022-00001 azonosítószámú „Baranya segít – Együttműködés a foglalkoztatás fejlesztéséért” című projektek feladatellátásáról, együttműködése és megvalósítása tárgyában. Ennek keretében sor került egy egyeztetésre a megállapodásban foglaltak szerint, ahol kölcsönösen tájékoztattuk egymást a projekteink jelenlegi állásáról. A két projekt együttműködésére vonatkozó gyakorlati feladatok értelmezése célszerűvé tette, hogy egy indító megbeszélésen találkozzanak az érintettek. Az indító megbeszélés időpontja: 2024. május 10. volt Pécsen. A megállapodás alapján pedig rendszeres egyeztetésekre kerül sor negyedévente. A munkavállalási tanácsadó

- **2025 augusztusában ismét indultunk a TÖOSZ által kiírt Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok 2025 pályázaton - Önkormányzati innovációk kategóriájában a Központ által működtetett Puzzle Home - Biztonságos Otthon, Biztos Jövő – Komplex lakhatási programmal- várjuk a pályázatunk elbírálást.**

A program keretében új, hiánypótló szolgáltatás bevezetésére indítottuk el. 2023.szeptember 1 -el együttműködési megállapodást kötöttünk a Várva Várt Alapítvánnyal, akikkel szakmai kooperációban közösen működtetünk egy házat a lakhatási problémákkal küzdő családjaink érdekében. A Központ vállalta a családok delegálását és gondozását, erre szakmai tervet dolgozott ki, lefektetve a klienssel való együttműködés és az igénybevétel szabályait. Ez a jó gyakorlat egy több szinten megvalósuló kooperációról szól, melynek célja a térségben is megjelenő lakhatási válság kezelése, ehhez kapcsoltan a krízisbe került gyermekek családok és/vagy szülők komplex rehabilitációja.

VI. Személyi és tárgyi feltételek

1. Tárgyi feltételek:

A Gyermekejóléti Központ az utcáról, önálló bejáratról közelíthető meg, az épület helyiségeit mozgáskorlátozottak is akadálymentesen tudják használni. A térségben a közös önkormányzati hivatalokban biztosított az ügyfélfogadás helyszíne. A Gyermekejóléti Központ megfelelő számú számítógéppel, laptoppal, programokkal, internet hozzáféréssel, nyomtatóval, fénymásolóval, faxkészülékkel ellátott. Minden munkatárs mobil telefont rendelkezik, továbbá rendelkezésre áll egy a készenléti szolgálatot biztosító mobil telefon. A munkatársak közlekedése szolgálati gépjárművel biztosított. A térségben a közös önkormányzati hivatalokban biztosított az ügyfélfogadás helyszíne. További tárgyi eszközök beszerzését tervezzük az Ifjúsági klubba, illetve az intézménybe ezt is pályázatból szeretnénk megvalósítani.

Az elmúlt évhez képest az az alábbi tárgyi eszközökkel bővült a központ melyek a feladatellátást segítik:

- folyamatosak az eszközök amortizációjából adódó fejlesztések
- a szabadidő eltöltését szolgáló játékok beszerzése
- fejlesztő eszközök beszerzése

2. Személyi feltételek:

Szigetváron a Központban a feladat ellátását jelenleg 12 fő biztosítja, további 1 főt pályázat keretében foglalkoztatunk. A szakmai létszám biztosítását a feladat ellátáshoz a továbbiakban is pályázati és intézmény normatív forrásból tervezzük. A feladatellátást 1 fő intézményvezető, 1 fő családsegítő szolgálat szakmai vezető 2 fő esetmenedzser melyből 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, 2 fő tanácsadó (jogász, pszichológus) 4 fő alapellátást biztosító családsegítő munkatárs, 3 fő iskolai szociális munkás, egy kolléga osztott munkakörben ellát iskolai óvodai szociális segítő feladatot. A család és gyermekejóléti szolgálat a központ önálló szakmai egységeként működik. A feladatok ellátásának minél hatékonyabb elvégzéséhez igénybe vesszünk pályázati lehetőségeket, jelenleg 2 fő van az intézménynél pályázat keretében munkaviszonyban. További 1 fő szupervizor, megbízási szerződéssel látja el a feladatát. A dolgozói kiégést, a fluktuáció csökkentését közvetetten segíti, hogy az intézmény minden munkatársa 2016-tól folyamatos szupervízió vesz részt. Szintén eleget teszünk a szakképzésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, a kredit pontokra vonatkozó 9/2000(VIII.04.) SzCsM rendelet által meghatározott szabályoknak. Jelenleg a szakmai létszám tekintetében egy fő esetmenedzser hiányzik.

A Szigetvári Járást az országos átlaghoz képest nagyobb arányban érinti a szociális ágazatra országosan jellemző munkaerőhiány. Évről évre kevesebb a felsőoktatásból kikerülő szakemberek aránya, ami magyarázható a szakmai jövőkép és előmeneteli rendszer hiányával, a szakma anyagi és erkölcsi presztízsének folyamatos romlásával, hiányzik az életpálya modell kialakítása a szociális ágazatban. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy a felgyorsult társadalmi folyamatok, a szakmai módszertanok és a jogi háttér együttes lefedettsége egyre szűkebb, így a kollégákra egyre nagyobb mentális teher hárul a segítő folyamatokban. Rálátásunk csak vármegei szinten van, de a rendszerben cirkuláló álláskereső szakemberek szinte 100 %-át olyan kollégák alkotják, akik olyan személyes mentális és életvezetési problémákkal, elakadásokkal küzdenek, amelyek miatt vagy teljesen vagy részben alkalmatlanok a segítő munkavégzésre, a kooperációra és mindazon elvárások teljesítésére, melyet a Szociális Munkások Etikai Kódexe megfogalmaz. A vármegei munkaerő kínálat több végzettség tekintetében is deficitet mutat. A munkakörök egy részénél a személyiség, úgy, mint terhelhetőség, tolerancia, rugalmasság ugyanúgy meghatározója a napi munkának, mint maga a végzettség. Ez is magyarázza a betöltetlen, esetmenedzseri és iskolai szociális munkás státuszt. Tisztában vagyunk a jogszabályi kötelezettségeinkkel, törekszünk azok maradéktalan

betartására, de a jogszabályi előírások és a szociális ágazatban meglévő szakképzett humánerőforrás hiánya és minősége nem kolerál, ami viszont lényegesen túlmutat az intézményünk hatáskörén. Viszont a minőségi, jogszabályi előírások szerinti kliens központú feladatellátás intézményi hatáskörön belül áll, és ezeknek maradéktalanul eleget is tettünk-teszünk

VII. Oktatási tevékenység

Együttműködési megállapodás alapján biztosítjuk a szociális képzésben részesülő hallgatók szakmai gyakorlati terephelyét, és a hallgatók terepen történő oktatását. 2024/ 25-ben egy hallgató kérelmezte, hogy nálunk tölthesse le 2025. szeptembertől a gyakorlatát.

2025 -től a *PTE Művészeti Kara* is együttműködési megállapodást kötött a Központtal így a hallgatók egy része nálunk töltik el művésze és zene- terápiás gyakorlatát, a 2025 évben két hallgatót fogadtunk a karról.

VIII. Intézményi ellenőrzés

- A Központban az éves munkaterv alapján az intézményvezető és a szakmai vezető által lefolytatott szakmai szempontú dokumentáció ellenőrzése fél évente történt meg, melyről feljegyzés készült és esetleges hiányosság esetén ezek pótlásra kerültek. A szakmai vezető, a jogász, és a központ szakmai munkatársainak munkarendjét és dokumentációját az intézményvezető ellenőrzi. A KENYSZI és GYVR adatbázisában történő adatrögzítését negyedévente ellenőrzi a szakmai vezető, melyről beszámol az intézményvezetőnek.
- Felügyeleti szerv szakmai szempontú ellenőrzést végzett az intézményben 2024.10.15.-én, a szakmai munkát és tárgyi feltételeket rendben találták, személyi feltételekben feltárt hiányosságok okán határidőt adtak azok megszüntetésére. Ennek kapcsán határidőn belül kérelmeztük a működési engedély módosítását, 2024.decemberben. Az intézményben a feladatellátás személyi feltételeit vizsgálták, amit rendben találtak így a működési engedélyt határozatlan időre módosították.2025 januárban ismét módosítási kérelmet adtunk be három (Endrőc, Szőrény, Várad) a szolgálat ellátási területéhez csatlakozó település okán az ellátási területet módosítást jóváhagyta a felügyelti szerv.
- 2025.július 02.-án a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szigetvári Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályának ellenőrzést tartott a nyári napközis táborunkban, ellenőrzésről készült jegyzőkönyv szerint a tábor minden jogszabályi kritériumnak megfelelt.
- Belső ellenőrzés során önkormányzati intézmények szabályzatainak elkészítését és a szabályszerű működés és gazdálkodás ellenőrzésére került sor, még nem kaptunk hivatalos visszajelzést.
- A szakmai munkáról készült előző éves beszámolót 2024. augusztus 31-ig készítettük el a fenntartó Önkormányzat felé. A beszámolót a testület elfogadta.

IX. Tervezett tevékenységek, célok

Az Intézmény költségvetési lehetőségeinek figyelembevételével, melyeket a jelenlegi gazdasági környezet jelentősen befolyásol a tárgyi eszközök amortizációból eredő veszteségeinek pótlását, a hiányzó tárgyi eszközök beszerzését pedig amennyiben lesz rá lehetőség pályázatokból szeretnénk megvalósítani.

Szakmai fejlesztés:

Céljaink eléréséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek szinten tartása, szakmai kapcsolatok, kooperációk kiépítése, megerősítése, pályázati lehetőségekkel. A kötelező kreditek megszerzése érdekében továbbképzési lehetőségek feltérképezése, biztosítása a kollégák részére. Szupervízió és esetszbeszélő csoport biztosítása szakmai személyiség védelme érdekében.

Szolgáltatás fejlesztések:

Tovább szeretnénk fejleszteni Intézményünk együttműködését a társ szervezetekkel és civil szerveződésekkel, szolgáltatásaink bővítése céljából, folyamatosan figyeljük a pályázati lehetőségeket. Az intézmény tárgyi és személyi feltételeinek javítása, de legalábbis szinten tartása a szolgáltatások színvonalának biztosítása érdekében.

- A prevenció területén a 2024-es év során szervezett szabadidős rendezvények, táborok szervezésének sikerei igazolták, hogy nagy az igény a nem formális, alternatív időtöltési formákra továbbra is. Ennek kapcsán cél továbbra is az Ifjúsági klub további fenntartása, fejlesztése, térségi szintre is kiterjesztett prevenció szolgáltatások fenntarthatóságának és színvonalának biztosítása a 2025-ös évben is.

- Új, hiánypótló szolgáltatás bevezetésére nyílt lehetőségünk egy civil szervezet bevonásával. 2023.szeptember 1 -el együttműködési megállapodást kötöttünk a Várva Várt Alapítvánnyal, szakmai kooperációban közösen tervezünk működtetni egy házat a lakhatási problémákkal küzdő családjaink érdekében. Az ingatlanban jelenleg két egyedülálló anya él gyermekeikkel.
- A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működtetésében és koordinációjában való aktív részvételünkkel egy új drogstratégia kidolgozásában működtünk közre a 2024-29 időszakra vonatkozóan, valamint részt veszünk a KEF drogprevenciós munkacsoportjának ülésein, amit a rendőrkapitányság munkatársa koordinál.

A Szigetvári Család és Gyermejkölési Központ ellátási területén folytatott tevékenység eredményesnek mondható, ugyanakkor kihívásokkal teli időszakot élünk. A központ elkötelezett a folyamatos fejlődés és a közösség támogatása iránt, hogy minél hatékonyabban tudja szolgálni a rászoruló családokat és gyermekeket.

Az elmúlt években több lépés történt a gyermekek jogainak védelme érdekében, de még mindig sok a feladat, hogy valóban biztonságos és támogató környezetet biztosítsunk minden gyermek számára.

Az egyik fő kihívás a gyermekvédelmi rendszer kapacitásának és erőforrásainak hiánya. Sok esetben az illetékes szervek túlterheltek, és nem mindig van elegendő szakember. Ez megnéhezíti a gyors és hatékony beavatkozást olyan esetekben, amikor a gyermekek veszélyben vannak vagy elhanyagolásnak, bántalmazásnak vannak kitéve.

Továbbá, a jogszabályi környezet folyamatosan változik, és bár vannak jogi módszerek a gyermekek védelmére, néha hiányzik a következetesség vagy a rendszeres ellenőrzés, ami csökkenti a hatékonyságukat. Emellett fontos kérdés a társadalmi szemléletváltás, hiszen a gyermekvédelem nem csupán az intézmények feladata, hanem az egész társadalom felelőssége. Sokan még mindig tabuként kezelik a problémákat, vagy nem fordítanak megfelelő figyelmet a gyermeki jogokra. Pozitív változás azonban tapasztalható, hiszen megerősödött a gyermekvédelmi szervezetek közötti együttműködés, és az iskolákban, közösségekben egyre nagyobb figyelmet kap a gyermekek jogainak tudatosítása.

Összességében elmondható, hogy a gyermekvédelem helyzete jelenleg folyamatosan és dinamikusan változik és még sok munka vár ránk, hogy minden gyermek biztonságban és szerető környezetben nőhessen fel. Fontos, hogy továbbra is hangsúlyt helyezzünk a megelőzésre, a szakmai fejlődésre és a társadalmi összefogásra, hiszen a gyermekek jövője mindenki közös felelőssége.

Szigetvár, 2025. augusztus 31.

Batáné Györfly Anikó sk.
intézményvezető